

bb.70. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 18.00 órától
zárásig:

p /la

1973. október 11.

65. szovjet együttes
66. Litván kamarazenekar
67. időjárásjelentés
68. a tudomány ünnepe szegeden
69. kádár jános látogatása a bme-n
70. hírszegyzék . /mti/

--

21.05/p

-58-

v é g e

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: halasi györgy
szerkesztő : lakatos erzsébet

M 2/26

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

mti v b e l f ö l d i h i r e k
1973. október 12.

bb.1. a gyorsjáratoknál kevesebb a baleset

i -don/p hi hgy

1973. október 12.

érdekes statisztikát készítettek a budapesti közlekedési szakemberek. az összeállítást nagy felmérő munka előzte meg, amelynek során arra kerestek választ, hogy hány baleset fordult elő a gyorsjáratokkal. tudni kell: a fővárosban a forgalomban levő autóbuszoknak mintegy husz százaléka gyors- és expresszjárat, azaz huszonnyolc vonalon 247 gyors-, illetve expressz-busz közlekedik.

az év első nyolc hónapjában a fővárosban több mint kétezer autóbuszos baleset történt. figyelemre méltó: a balesetek számának alakulása a piros számmal jelölt buszoknál: az összes baleseteknek, összeütközéseknek mindössze 16,2 százaléka fordult elő a gyorsjáratokkal, itt is főleg a nagy forgalmu utvonalakon közlekedő buszokkal, például a 107-es, a 132-es és a 155-ös járatokkal. de még így is kevesebb a gond velük, mint a „sima” buszokkal. a kedvezőbb arány a kisebb baleseti veszéllyel magyarázható; ezeknek a buszoknak kevesebb a megállójuk, kevesebb a le- és főtárolók száma, ritkábban nyitják és csukják az ajtókat.

/folyt köv ./

-1-

NT

bb.1. a gyorsjáratoknál....folyt /p

a közlekedés szakemberei megvizsgálták azt is, hogy mi okozta a gyorsbuszos baleseteket. megállapították, hogy a balesetek, összeüt-közések több mint fele a gépkocsivezetők hibájából - gyorsajtás, követési távolság meg nem tartása, a kanyarodás és a kerülés szabályainak figyelmen kívül hagyása miatt - történt. egyébként az összes autóbusszos baleset 60-65 százalékát okozták az említett szabálytalanságok.

a közlekedési szakemberek szerint a balesetek száma a gyorsjáratoknál csökkenthető lenne, ha az autóbusszvezetők nem téveszteneék össze a gyorsjáratot a gyorsajtással. a gyorsjárat feladata valóban az, hogy az utazóközönséget a leggyorsabban juttassa el uticéljához - de nem a megengedettnél gyorsabb hajtással, hanem a kresz által engedélyezett maximális sebességhatáron belül. /mti/

--

bb.2. klubhangversenyek a borsod megye kis településeke n

vid/p kz hgy

1973. október 12.

a falusi lakosság zenei ismereteinek bővítésére és a komolyzene megszerettetésére a miskolci szimfonikus zenekar tagjaiból, valamint a sátoraljaujhelyi, a mezőkövésdi és a leninvárosi zeneiskolák tanáraiból alakult kamaraegyüttesek októberben ötven klubhangversenyt rendeznek, a megye kis falvaiban. olyan településeken szívatják meg a klasszikus és modern zeneköltők legszebb műveit, mint cserépfalu, sály, hangács, dédestapolcsány és bukkszentkereszt. a koncerteket zenei ismeretterjesztéssel is összekapcsolják. egy-egy mű bemutatása előtt rövid, de tartalmas tájékoztató adnak a zeneszám mondanivalójáról, szerzőjének életéről és munkásságáról. a kamaraegyüttesek első koncertjeiket „telt házak”, előtt tartották meg a falusi művelődési otthonokban és ifjúsági klubokban. /mti/

--

bb.3. október 15-től : őszi megyei könyvhetek

1 ró/gg/p hi hgy

1973. október 12.

a szövetkezeti könyvterjesztés hagyományos akcióját, az őszi megyei könyvheteket október 15-e és november 30-a között rendezik meg, az eseménysorozatra - amelynek országos megnyitója október 14-én lesz mezőkövésden - a társadalmi és tömegszervezetek, a művelődésügyi intézmények és a fogyasztási szövetkezetek a szokásosnál is gazdagabb programot állítottak össze..

/folyt köv ./

MA

-2-

bb.3. október 15-től....folyt /p

csaknem minden községben egy napot az őszi megyei könyvhetek ünnepévé tesznek, növelik az író-olvasó találkozók, irodalmi rendezvények számát, főleg olyan községekben, tanyaközpontokban, termelőszövetkezetekben, ahol még nem volt ilyen. arra törekednek, hogy minél több községben váljék valóra az őszi megyei könyvhetek művelődéspolitikai célkitűzése : könyvet minden házába .

a fogyasztási szövetkezetek céltudatosan foglalkoznak az elsősorban mezőgazdasági ismereteket nyújtó szakkönyvek terjesztésével. emellett egyidejűleg sorra kerülő „politikai könyvnapok”, és „műszaki könyvnapok”, rendezvényei is az őszi megyei könyvhetek szervezés részét képezik.

a szövetkezeti könyvterjesztő hálózat a rendszeres könyvvásárlók igényét az eddiginél is magasabb színvonalon igyekszik kielégíteni, s olyan területekre is eljuttatja a könyvet, ahol eddig nehezen jutattak hozzá . /mti/

--

bb.4. ezer lakásos „minta”, lakótelep emődön

vid/p kz hgy

1973. október 12.

miskolc és a környező iparvidék vonzáskörzetébe tartozó községekbe mind többen telepедnek le . rendezett fejlesztésükre és a közművesítésük megoldására a borsod megyei tanács tervtervet készített. elsőként a miskolc szomszédságában lévő emőd községé készült el. eszerint ezer lakásos új lakótelep épül a községben a tájba illő családi és egy emeletes, több lakásos épületekből. a telep közművesítéséről a helyi tanács gondoskodik a lakosság közreműködésével, a lakásokat pedig ötp. kölcsönrel hozzák tető alá.

a tervek szerint a negyedik ötéves tervben már kétszáz lakást megépítenek, míg az egész telep a következő ötéves tervben készül el. a tapasztalatok alapján miskolc és más ipari város, így ózd, kazincbarcika vonzáskörzetében tartozó több más községre is hasonló terveket készítenek. /mti/

--
-3-

MA

bb.5. a vidéki színházak budapesti vendégjátéka

hi/p hgy

1973. október 12.

a budapesti művészeti hetek keretében a vidéki színházak vendégjátéka október 15-én, hétfőn kezdődik a fővárosi operettszínházban. a kilenc előadásból álló sorozat csaknem valamennyi darabja fővárosi ősbemutatónak számít. a vendégegyüttéseket előadás előtt a színházművészeti szövetség elnökségi tagjai és neves fővárosi művészek köszöntik. a műsor a következő:

október 15-én békés megyei jókai színház, bornemisza: magyar elektra, baranyi ferenc keretjével.

október 16-án debreceni csokonai színház, szabó magda: kiáltás, város.

október 17-én: pécsi nemzeti színház, garai gábor: a lebegő atlasz.

október 18-án déryné színház /kulich gyula téren/, szofoklesz: gyurkó: két elektra.

október 19-én: veszprémi petőfi színház, gyárfás miklós: történetek a kastélyban.

október 20: szolnoki szigligeti színház, ciprián: gácsérfej.

október 21: szegedi nemzeti színház, lunacsarszkij: a felszabadított don quixote.

október 22: kecskeméti katonai józsef színház, shakespeare: troilus és cressida.

október 23: miskolci nemzeti színház, szakonyi károly: hongkongi páróka./mti/

bb.6. minimumra csökkent a karsztvidéki források vízhozama

vid/p kz hgy

1973. október 12.

a vituki jósvafői karsztvízkutató állomásának munkatársai tanulmányozták, hogyan reagálnak a nagyobb források, a tartós szárazságra - megállapításuk szerint az idei száraz esztendő lesz a karsztvidéken a tavaszi és a nyári csapadéknak csak a tizenöt százalékára jutott le a karsztüregekbe, a többi felszívta a növényzet.
/folyt köv ./

NA

-4-

bb.6. minimumra csökkent a karsztvidéki források vízhozama /p

a jósvafői karsztvízkutató állomásán elhelyezett mérőberendezés a karsztvíz szintjét negyvenhárom méter mélységben jelzi, ami minimumnak számít. a karsztviszint ilyen arányú süllyedése már erősen befolyásolja a források vízhozamát. a vidék két legnagyobb forrása - a jósva és a nagytohonya - egyre kevesebb vizet ad. a jósva eddig mért legnagyobb vízhozama percenként csaknem félmillió liter volt, jelenleg viszont alig hatezer liter. a nagytohonya percenkénti hétévezer literes maximum helyett mindössze ezernyolcszáz liter vizet ad. a tartós szárazságban tíz kisebb forrás kiapadt és a többiek hozama is erősen megcsökkent. érdekességnek számít, hogy az aggteleki baradla barlangban folyó stixpatak medre - a hangversenyteremnek nevezett sziklaüregben - szinte teljesen kiszáradt./mti/

bb.7. gyufával játszott a gyerek -avartüz

i tf/gg/p hk hgy

1973. október 12.

a szabolcs-szatmár megyei penészlek községben lángba borult három lakóépület, és 14 gazdasági épület tetőszerkezete, gépi felszerelések, termények és ruhamenüek váltak a tűz martalékává, mert a vöröshadsereg utca 9. szám alatt lakó rózsza jános 6 éves, jános nevű gyermeke a tüzhelynél órizetlenül hagyott gyufát kivitte a szalmakazaihoz, és ott tüzet gyújtott vele. a lángok átterjedtek a környező épületekre. a tüzet a helyi önkéntes, valamint a mátészalkai, a nyíregyházi és a debreceni állami tűzoltók nagy erőfeszítés árán megfékeztek és eloltották, az oltási munkálatokat segítették a határőrök is. a keletkezett anyagi kár jelentős.

avartüz keletkezett a hajdu-bihar megyei bagos községben levő szabadság tsz területén. a szél a tüzet átvitte a hároméves telepítésű szomszédos fenyveserdőre, és két hektár erdő leégett. a tüzet a helyi önkéntes és a debreceni állami tűzoltóegység, valamint az erdészeti dolgozók eloltották. a kár meghaladja a 150.000 forintot. bizottság vizsgálja a tűz keletkezésének okát.
/mti/

-5-

NA

bb. 8. több mint 1100 kisiparos maradt tanuló nélkül

t ol/tm/1e/1l la

1973. október 12.

a kisiparosok ez évben 66 szakmában 2689 szakmunkástanulót vettek fel. közülük 823 a leány és 290 a középiskolát végzett. az utánpótlás 88 százalékát a szolgáltatási szempontból kiemelt szakmákban vették fel. 21 szakmában viszont nem tudtak tanulót felvenni. több mint 1100 kisiparos nem jutott tanulóhoz - jelentkezők hiánya miatt.

a szakmai utánpótlás eredményeit és gondjait a szolgáltatók jövőbeni feladatait, a kisiparosok munkakörülményeit október végén a kiosk országos választmányi értekezletén részleteiben is megtárgyalják. az országos tanácskozást novemberben megyei szintű megbeszélések követik./mt1/

--

bb.9. mini tv-k, kazettás magnók - választékbővítés importból

1 sz/gg/1e/1l la

1973. október 12.

a belkereskedelem a fogyasztási műszaki cikkek választékának további bővítését tervezi. a lehetőségekhez képest nő majd - a hazai igényeknek megfelelő minőségű és áru - rádió- és televíziókészülékek, kazettás magnetofonok, mono és sztereo lemezjátszók importja. ezért az elektroimpex külkereskedelmi vállalat sorra rendez meg a különböző „nagy cégek”, szakbemutatóit. legutóbb a japán sony műszaki újdonságait állította ki az osztrák lupul co. ezt megelőzően az elmúlt hetekben a nyugatnémet blaupunkt és bosch, a következő hónapokban pedig néhány más japán cég, valamint a philips rádiótechnikai készülékeivel, berendezéseivel ismerkedhetnek a hazai kereskedelmi szakemberek. az elektroimpex egyébként már eddig is vásárolt kisebb mennyiségben különböző rádiókat és lemezjátszókat, ezektől a cégektől.

a most véget ért sony szakkiállításán nemcsak az olcsóbb műszaki árukat láthatták az érdeklődők, hanem a luxusiényeket kielégítő, vagy a közületi, oktatási intézményekben alkalmazható drágább berendezéseket is. így a hordozható rádiótipusok között kiállították a nagyteljesítményű crf 220-as világvevőt. nagy sikert arattak a színes televíziók, a kis képernyőjű hordozható tv-k, és a sztereo kazettás illetve, orsós magnetofonok. a legtöbben azonban egy video-magno készülék és egy négycsatornás sztereo kvaddrofon berendezés iránt érdeklődtek. ez utóbbi hazánkban most első ízben mutatták be./mt1/

--

- 6 -

8.10/1l

bb. 10. új gyár építése helyett bővítik a meglévő - harmincszázalékos költségcsökkentés - jóváhagyták az almásfüzitői timföldgyár bővítését

vid kz/1l hgy

1973. október 12.

az állami tervbizottság nemrégiben jóváhagyta az almásfüzitői timföldgyár bővítésének a programját. a magyar-szovjet timföld-alumínium egyezmény és általában a timföld növekvő exportja indokolta tette, hogy ismét emeljék az almásfüzitői üzem teljesítményét. nemrég fejezték be ugyanis a gyár nagyarányú bővítését: csaknem másfél milliárd forintos költséggel több mint kétszeresére, évi 280 000 tonnára növelték a kapacitását. a beruházás mintaszerű volt. a szakemberek rendkívül elégedettek az új típusú gépsorok működésével. a berendezések jórészt a szerződésekben garantáltnál lényegesen jobb hatásokkal működik. a beruházás sikerét bizonyítja az is, hogy tulszárnyalják az eredeti programot: az év végéig 285 000 tonna timföldet gyártanak.

a timföldgyár és az iparág szakemberei állandóan figyelemmel kísérik és értékelik az új berendezések teljesítményének alakulását így derült ki, hogy bizonyos szűk kapacitások megszüntetésével és kisebb kiegészítő egységek felszerelésével viszonylag kis beruházással ismét számottevően lehetne növelni a gyár termelését. javaslatukra döntött az állami tervbizottság az újbóli gyárbővítésről. az új program szerint mindössze 350 millió forintos költséggel újabb évi 40 000 tonna timföld gyártására teremtenek lehetőséget. vagyis 325 000 tonnára nő a gyár teljesítményét. ezt a hatékonyságnövelő jellegű bővítést rendkívül kedvező körülmények között valósíthatják meg, mert a krábbi nagyberuházás során gyakorlatilag alakult ki, s még a kivitelezők többsége és a felvonulási épületek is a gyártelepen vannak. mindez garanciát jelent a hatékony beruházáshoz. a számítások szerint azzal, hogy nem építenek új gyárat, hanem a meglévőt bővítik, 30 százalékkal kevesebbe kerül egy tonna timföld beruházási költsége. többek között új golyósmalmot, iszapszűrőket, újabb kalcináló kemencét és több kisebb gépi egységet szerelnek fel. a beruházás kivitelési tervezése már megkezdődött, és még ebben az évben megkezdik az alapozásokat is. 1977-ben fejeződik be a gyárbővítés, de már menetközben számottevően emelik a termelést./mt1/

--

- 7 -

8.15/1l

bb. 11. felére csökken a fluor szennyezés az inotai erőműnél

vid kz/1l hgy

1973. október 12.

az inotai alumínium kohóból évente 446 tonna fluor kerül az ablakon és a kéményeken keresztül a légkörbe. a nagymennyiségű szennyező anyag már teljesen kopárra tette a gyár környékét, rá telepedett a növényekre, elpusztította a fákat, a cserjéket, s ugyanakkor a fluor nagy mennyiségben az emberi szervezetre is káros.

a gyár szakemberei 1967 óta kutatják, milyen módszerekkel lehet csökkenteni a szennyezést. erre a munkára már csaknem 2 millió forintot költöttek. kidolgozott eljárásuk egy pormoso készüléket tesz alkalmassá a gáz mosására. ennek alkalmazásával 1975-ig a jelenleginek a felére csökkentik a fluor szennyeződést. a kéménygázokat gázmosó berendezésekbe vezetik a kohók fölé pedig gázelszívó ventilátorokat szerelnek. ezzel egészségesebbé teszik a kohászok munkahelyét, s egyben a gyár környékének levegőjét is megóvják a nagymérvű fluor szennyezéstől. az ötödik ötéves tervben e munkát tovább folytatják./mti/

--

bb. 12. magyar rehabilitációs társaság nagygyűlése

1 mir/tm/h1/1l hgy

1973. október 12.

pénteken a kereskedelmi kamara épületében megkezdődött a magyar rehabilitációs társaság nagygyűlése. a kétnapos szakmai tanácskozáson nyolc szekcióban csaknem 150 előadónagyzik el a mozgás- és érzékszervi, a belgyógyászati az onkológiai és pszichiátriai rehabilitáció időszerű kérdéseiről, valamint az üzemorvosok, a gyógytornászok és szociálrehabilitációs szakemberek ezzel kapcsolatos tapasztalatairól, feladatairól. ezúttal először a munkaügyi és vállalati szakemberek is külön szekcióülésen vitatják meg a foglalkozási rehabilitáció eddigi eredményeit és további tennivalókat./mti/

9.00/1l

10 922

--

- 8 -

bb. 13. halálos motorkerékpár balesetek

gk/1l hgy

1973. október 12.

győr-sopron megyében écs községben a gépjárművezetői engedéllyel nem rendelkező kiss lajos 18 éves segédmunkás, tényődi lakos motorkerékpárjával elütötte táncsics mária 5 éves gyermekét és a helyszínről segítségnyújtás nélkül továbbhajtott. a kislányt súlyos állapotban szállították kórházba. a rendőrség eljárást indított a motorkerékpár vezetője ellen.

pest megyében ócsa határában lakatos miklós 40 éves segédmunkás, hajduböszörményi lakos motorkerékpárját nem az utviszonyoknak megfelelő sebességgel vezette, az utkanyarban áttért a baloldalra és összeütközött a vele szemben szabályosan közlekedő tehergépkocsival. a baleset következtében a motorkerékpár vezetője a helyszínen meghalt, a motorkerékpár utasát, balogh sándor 28 éves alkalmi munkás, hajduböszörményi lakost életveszélyes állapotban szállították kórházba.

tolna megyében szekszárd határában grosz istván 18 éves felvásárló, szekszárdi lakos motorkerékpárjával szabálytalan előzés közben összeütközött a vele szemben szabályosan közlekedő tehergépkocsival. a baleset következtében a motorkerékpár vezetője a helyszínen meghalt./mti/

--

bb. 14. fehér lajos fogadta a cseh mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztert

1l hgy

1973. október 12.

fehér lajos, a kormány elnökhelyettese pénteken fogadta josef nagr cseh mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztert. a szívélyes baráti hangú megbeszélésen jelen volt dr. dimény imre mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter, valamint frantisek dvorsky csehszlovákia budapesti nagykövete./mti/

--

- 9 -

10.00/1l

10 11 20

bb. 15. apró antal fogadta az szmbt küldöttségét

gk/il hgy

1973. október 12.

j. f. karpovának, az oszszszk miniszterelnökhelyettesének az szmbt alelnökének vezetésével hazánkban tartozkodo szmbt delegációt péntek délelőtt a parlament épületében fogadta apró antal az mszmp politikai bizottságának tagja, az mszbt elnöke. a szívélyes baráti fogadáson jelen volt nagy mária, az mszbt főtitkára és i. i. bagyul a szovjetunió magyarországi nagykövetségének első titkára./mti

--

bb 16. a lotto heti nyerőszámai

il bs

1973. október 12.

a sportfogadási és Lottó igazgatóság közlése szerint a kapuvárott megtartott 41. Lottó-sorsoláson a következő számokat húzták ki.

9, 12, 13, 46, 51

/mti/

--

bb. 17. időjárásjelentés

il bs

1973. október 12.

a meteorológiai intézet jelenti pénteken 12 órakor

szeles, hideg idő.

az alpok vidékét és a kárpát medence nyugati területét péntekre virradó éjszaka elárasztotta a hideg levegő, hatására a hőmérséklet jelentősen visszaesett, az északnyugati, északi szél meg erősödött. a hideg levegő a következő 36 órában teljesen kitölti a kárpát-medencét.

/folyt.köv./

10/13/73

- 10 -

bb. 17./ idő folyt./ il

a francia partoktól nyugati irányban, kb. 1000 km-re egy rendkívül gyorsan mélyülő mérsékeltövi ciklon alakult ki. a képződmény a brit szigetek felé vonul. hatására ott kiterjedt esőzések vannak, a hőmérséklet azonban még nem csökkent. ennek a mérsékeltövi ciklonnak közvetlen hatása a kárpát medence időjárására az elkövetkező 36 órában nem lesz.

hazánkban csütörtökön általában napos volt az idő, 4-9 óras napfénytartamot jelentettek. napközben eső sehol sem hullott. a legmagasabb nappali hőmérséklet 17-22 fok között alakult. péntek hajnalban északnyugati határainkat elérte a hideg levegő. hatására többfelé megeredt az eső. péntek reggel 7 óráig lehullott csapadék mennyisége a 2 mm-t sehol sem haladta meg. a hajnali legalacsonyabb hőmérséklet 3-10 fok között volt. az esőzóna délelőtt folyamán keletre terjedt, a hideg levegő 11 órára a duna vonaláig jutott el. a hőmérséklet ebben az időpontban a dunántúlon mindössze csak 5-10 fok között volt, máshol még 12-18 fokot mértek. budapesten csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke 13,3 fok volt, a százéves átlagnál 1,1 fokkal magasabb

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 9 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 761 mm, erősen emelkedik.

várható időjárás szombat estig:

felhőátvonulások, szórványos futó esőkkel, a magasabb hegyekben havaseső, záporral, hózáporral. keleten is megélnéknél, többfelé időnként erős, helyenként viharos lökésekkel kísért északnyugati, északi szél. szeles hideg idő.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet : 1-6 fok között, legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton 10 fok körül.

a duna vízállása budapestnél 140 cm./mti/

--

bb. 18. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 12-én 13 óráig

il se

1. gyorsjártatok
2. klubhangversenyek borsodban
3. könyvhetek
4. lakótelep emődön
5. vidéki színházak vendégjátéka

/folyt.köv./

10/13/73

- 11 -

bb. 18./ a belföldi folyt./ il

6. csökkent a források vízhozama
7. avartüz
8. kisiparosok tanuló nélkül
9. műszaki cikkek választékbővítése
10. az almásfüzitői timföldgyár bővítése
11. csökkent a fluor szennyezés inotán
12. a rehabilitációs társaság nagygyűlése
13. motorkerékpár balesetek
14. cseh mg. miniszter fehér Lajosnál
15. apró fogadta az szmbt küldöttségét
16. Lotto
17. időjárás
18. hírnegyzék

--

bb. 19. megszüntették egy gombafajta árusítását a szombathelyi piacon

vid fm il hgy

1973. október 12.

az ugynevezett sereges tölcsérgomba árusítását péntektől megtiltották a szombathelyi piacon. a nem mérges de nehezen emészthető gombától ugyanis csütörtökön 11 szombathelyi lakos lett rosszul, ughogy kórházba kellett őket szállítani. valamennyien megfelelő orvosi ellátásban részesültek és legtöbbjük már ismét otthonában van.

a kőjál megállapította, hogy diétahiba és nem mérgezés okozta a rosszuléteket, elsősorban érzékeny gyomruaknál. rájuk való tekintettel elővigyázatosságból szünetelt meg az egészségügyi és a kereskedelmi szervek döntése a gombafajta hivatalos árusításának beszüntetéséről./mti/

--

bb. 20. kékfestő kiállítás veszprémben

vid fm/il hgy

1973. október 12.

a veszprémi bakonyi múzeumban pénteken poor ferenc a megyei tanács csoportvezetője megnyitotta fraszt pál és fraszt pálné kékfestő textiláinak kiállítását. a csornán élő népművészpár, a fraszt család öt generáción át használt mintakincsét örököltette át és alkalmazza a manapság használatos ruhákon és lakástextiliákon./mti/

--

- 12 -

13.18/11

Tólsz

bb. 21. ágazati elszámolási rendszer a termelőszövetkezetekben - megyei tsz-üzemszervezési ankét Ludányhalásziiban

vid fm/il hgy

1973. október 12.

ágazati elszámolási rendszert vezettek be az idén a Ludányhalászi ipolymente, és a pásztói béke termelőszövetkezetben a cserhát és karancs hegyvidéki tsz-ek területi szövetségének javaslatára. eszerint a közös gazdaság ágazatai például csak az elérendő nyereség összegéről és a bérköltségekre kapnak kötelező tervszámokat központjuktól. termelési-gazdálkodási tervüket az ágazatok önállóan készítik el, s felelősek annak teljesítéséért.

pénteken Ludányhalásziiban a tsz szövetség megyei Üzemszervezési ankéton vitatta meg a közös gazdaságok vezetőivel az ágazati elszámolási rendszer első tapasztalatait. bár az új módszer bevezetése óta alig fél esztendő telt el, máris látható, hogy a tsz vezetői gyorsabb, pontosabb tájékoztatást kapnak az üzemi termelési-gazdálkodási helyzetéről, tevékenységéről, annak jelenségeiről, tendenciáiról. ennek megfelelően gyorsabban és pontosabban hozhatják meg gazdasági döntéseiket is. megfigyelhető az ágazati költségek, illetve az eredményesség kedvező változása is. az ágazatok vezetőit, dolgozóit ugyanis észrevehetően ösztönzi, hogy a központ által megszabott nyereség teljesítése esetén a többjeteredmény felével az ágazat rendelkezik, s annak egy részét fejlesztésre, más részét a legjobbak jutalmazására, premizálására fordíthatja./mti/

--

bb. 23. új áruház mosonmagyaróvárott

vid fm/il hgy

1973. október 12.

a mosonmagyaróvári járás hét áfész-ének összefogásával öt millió forintos költséggel új abc-áruházat építettek a mosonmagyaróvári új lakótelepen. a korábban megépült kisalföldi áruháznak már olyan nagy volt a terhelése, hogy például a tervezett havi fél millió forintos fűszerosztályi forgalom 2.4 millió forintra emelkedett, az új áruházat, amelyet a szövetség győri irodája tervezett - pénteken adták át rendeltetésének./mti/

--

- 13 -

13.25/11

Tólsz

bb 22. komputer „vallatja „ a balatoni kagylókat - a balatonkutatók eredményeiről számoltak be a hidrobiológus napokon

vid fm/11 hgy

1973. október 12.

a komputer „objektív véleményét„ vették alapul a balaton legújabb vizsgálatsorozatánál - jelentették be pénteken tihanyban a hidrobiológusok tudományos ülésének második napján.

dr. pónyi jeno, a tihanyi biológiai kutató intézet osztályvezetője, dr. tusnádi győző és dr. vangel éva, a keszthelyi agrártudományi egyetem kutatói arról számoltak be, hogy mintegy 30 ezer vándorkagyló adatát dolgozták fel komputer segítségével. arról „vallatták„ a kagylókat, milyen változásokon mentek át 44 év alatt. a behatóbb tudományos vizsgálatra még kevésbé alkalmas angolnán és busán kívül, dreissenákról, vagyis közismerten a vándorkagylókról lehet kimutatni pontosan, hogy mikor kerültek a balatonba. legelőször 44 évvel ezelőtt fedezték fel a fekete tengerből a balatonba került vándorkagylókat, majd 39 évvel ezelőtt inváziót okozó elszaporodásukat jegezték fel.

a balaton 15 helyén felvett mintaanyagot három korosztály szerint vizsgálták meg, számítógépek segítségével. arra a kérdésre kerestek választ, változtak-e az életkörülmények. a kagylók állapota, méretbeli eltérése, matematikai módszerrel „hitelesítette„ a tóban lezajlott változásokat.

a vizsgálatokból levonható következtetések arra utalnak, hogy a balatonban az utóbbi időben szembetűnő változások következtek be.

a 30-as évek közepétől ugyan fokozódott a vízben lebegő tápanyagok mennyisége, minőségileg azonban törés állt be. sok olyan szerves anyag alakult ki és került be a tóba, amelyek nem válnak a táplálékláncolat részévé. ezt a folyamatot mutatja a kagylók méretében bekövetkezett csökkenés, szembetűnő változás is.

a kutatók elmondották, hogy további adatokat kívánnak szerezni a tó közelmúltjának változásairól, mert ezeket az adatokat a jelenlegi helyzet ismeretével összevetve megközelítően pontos prognózist készíthetnek a jövő hidrobiológiai változásairól./mti/

--

13.35/11

Tó 14²⁰

- 14 -

bb. 24. közlekedési balesetek

il bs

1973. október 12.

budapesten a 6. kerületben a rudas lászló utca és bajza utca kereszteződésében a kijelölt gyalogátkelőhelyen varga lászló 39 éves gépkocsivezető, budapesti lakos személygépkocsijával elütötte nyul istván 23 éves főiskolai hallgató, budapesti lakost, aki kórházba szállítás után belehalt sérüléseibe. varga lászló vezetői engedélyét a rendőrség bevonta és eljárást indított ellene.

a 11. kerületben a priete kornél^(ia) utca 45 előtt fekete gyula 43 éves gépkocsivezető, budapesti lakos személygépkocsival szabálytalanul kanyarodott és összeütöközött egy motorkefépárral, melynek vezetőjét nagy árpád 19 éves budapesti lakos sulyos, fekete gyulát és a motorkefépár utasát könnyű sérüléssel szállították a mentők kórházba.

mózer Mihály 9 éves tanuló budapesti lakos a 19. kerületben a vöröshadsereg utja és traktorgyár utca kereszteződésében szabálytalan helyen, figyelmetlenül haladt át az uttesten és egy személygépkocsi elütötte. sulyos, nem életveszélyes szállították a mentők kórházba.

16. kerületben a mátyás király utca 25 szám előtt figyelmetlenül lépett az uttestre özv. nagy istvánné 79 éves nyugdíjas budapesti lakos és egy személygépkocsi elütötte. sulyos sérüléssel szállították a mentők kórházba./mti/

--

bb. 25. új szakmunkásképző intézet baracson

vid fm/11 bs

1973. október 12.

a somogy megyei barcs nagyközségben pénteken adta át rendeltetésének téglás gyula a műm szakoktatási főosztályának helyettes vezetője pandur istván igazgatónak az ötmillió forintos költséggel épülő új szakmunkásképző intézetet. az oktatási intézmény létrehozását mintegy négyszázezer forint értékű társadalmi munkával segítették a barcsiak, főként az ott tanuló szakmunkásjelöltek. az iskolában 12 szakmában folyik az oktatás./mti/

--

13.40/11

Tó 14²⁰

- 15 -

bb. 26. fotokiállítás celldömölkön

vid fm/il bs

1973. október 12.

az mszmp celldömölkői járási bizottsága és az mszbt-tag-csoportok rendezésében pénteken celldömölkön megnyílt a „balti tengertől a csendes óceánig,, című fotokiállítás, a kiállítást kálmán jeno, a járási pártbizottság titkára nyitotta meg.
/mti/

--

bb. 27. gyermekrajz-kiállítás szombathelyen

vid fm/il bs

1973. október 12.

„a vasi muzeumfaluban láttam,, címmel gyermekrajz kiállítás nyílt pénteken szombathelyen, a forradalmi muzeumban. a muzeum által kiírt pályázatra vas megye tizenhárom általános iskolájából több mint háromszáz rajzot, festményt, kisplasztikát, linómetszetet küldtek be a tanulók, amelyeken az augusztus 20-án szombathelyen megnyílt vasi muzeumfaluban látottakat ábrázolták. a beküldött munkák közül a zsűri a legjobbakat díjazta és 106-ot választott ki a kiállításon való bemutatásra./mti/

--

bb. 28. jugoszláviába utazott az állami déryné színház

t/zsug/ il hgy

1973. október 12.

pénteken jugoszláviai vendégszereplésre utazott az állami déryné színház társulata. a 20 tagú együttes gáspár margit-majláth julia - dalos lászló: kilépek a történelemből című zenés vígjátékát mutatja be. szentlászlón, verőcén és kopocsovón. az előadást, - amelynek vereczkéy zoltán, hollósi pál és vendégként kúrti papp lászló a főszereplője - csongrádi mária rendezte.

a déryné színház három előadást tart október 12-14 között, a társulat előreláthatólag 15-én a déli órákban érkezik vissza budapestre./mti/

--

13.40/1L

Tolka

- 16 -

bb. 29. újabb kisz-lakásokat adtak át szombathelyen

vid fm/il hgy

1973. október 12.

újabb lakásokat adtak át pénteken a szombathelyi kisz-lakótelepen. a megyeszékhelyen az elmúlt évben alakult meg a kisz, a hazafias népfront és a fogyasztási és értékesítő szövetkezetek kezdeményezésére, támogatásával a „népfront,, ifjúsági lakásépítő és fenntartó szövetkezet 129 tagal. a részükre épülő sávháznak első negyvenkét lakását augusztus közepén vették birtokukba a főbérelővé vált fiatalok, pénteken pedig huszonheten kapták meg új otthonukhoz a kulcsokat.

a lakásszövetkezet tagjai a sávházban pinceklubot is létesítettek./mti/

--

bb. 30. mladonyiczky béla szobrászművész tárlata mezőkovácsházán

vid fm/il hgy

1973. október 12.

mezőkovácsházán pénteken kiállítás nyílt mladonyiczky béla békéscsabai szobrászművész alkotásaiból. a tárlaton a fiatal művész 122 kisplasztikája, 18 szobra, két domborműve és számos grafikája látható./mti/

--

bb. 31. kpvd sz kulturális napok szolnok megyében

vid fm/il hgy

1973. október 12.

a tizenharmadik alkalommal megrendezett kpvd sz kulturális napok szolnok megyei nyitányaként az 1974-es év gazdasági feladatairól tanácskoztak pénteken a szolnoki ságvári endre megyei művelődési központban a szakszervezeti aktivisták. a tanácskozáson ismertették a kereskedelmi, pénzügyi és vendéglátóipari szakmákban dolgozók jövő évi gazdasági feladatait és megvitatták, hogy a szervezett dolgozók, a szakszervezeti bizottságok miként segíthetik a vállalati tervek megvalósulását./mt/

--

13.47/1L

Tolka

- 17 -

bb. 32. „gyöngyöző” borok kiskunhalasról

vid fm/1l hgy

1973. október 12.

óránként ötezer palackot töltő olasz gyártmányu berendezés kezdte meg a termelést a kiskunhalasi állami gazdaság borászati üzemében. ezzel a gazdaság bortermelésének hatvan százaléka kerülhet palackozva a fogyasztókhoz. a gépsort a tajói borászati központban, az új 85 000 hektoliteres pin cészetben szerelték fel, a már meglévő palackozó berendezés mellé, s így naponta - 12 féle borral - hatvanezer üveget töltenek meg. az újabb palackozó vonal szaturáló berendezéssel van ellátva, s alkalmazásával boraik egy részét szénsavval dúsítva kínálják eladásra. a „gyöngyöző”, borokra hazai és külföldi megrendelés érkezett./mti/

--

bb. 33. szüretelnek tarcalon

vid kz/1l hgy

1973. október 12.

a szőlészeti és borászati kutató intézet tarcali kísérleti állomásán pénteken megkezdődött a szüret. az intézet százötven hektár termőszőlőjének az idei hozama vetekszik a tavalyival. a furmintból hektáronként hetven mázsás az átlagtermés. a mustok cukortartalma a tábla fekvésétől függően tizenkilenc-huszonöt fok között váltakozik. az aszusodás gyengébb a tavalyinál.

a tarcali kutatótelepen a szedést kivéve a szőlőfeldolgozás összes munkáját gépesítették. a billenő tartályokba gyűjtött szőlő egyenesen a bogyózóba majd a zuzóba kerül, onnan pedig a présekbe./mti/

--

bb. 34. tanuljunk versül

szd/1l hgy

1973. október 12.

az irodalmi színpad október 14-én este a láng művelődési központban bemutatja a „tanuljunk versül”, című összeállítását. a magyar és világirodalom versgyöngyszemeivel illusztrálva - a versszeretetre nevelés érdekében ismerteti meg a közönséggel a költészet alapfogalmait derűs, ugyanakkor tanulságos formában. a műsort baranyi ferenc vezeti, közreműködik kovács p. józsef, mérenyi judit és szokolay ottó. rendező: gáspár jános./mti/

--

14.10/1l

10/14/55

- 18 -

bb. 35. pendl rudolfné

1l hgy

1973. október 12.

a párt és a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje elhunyt. temetése október 16-án, kedden 14 órakor lesz a csepeli temetőben.

mszmp 6. ker. bizottsága.

/mti/

--

bb. 36. szépművészeti muzeum közleménye

1l hgy

1973. október 12.

az „olasz mesterek a leningrádi ermitázs és a moszkvai puskin muzeum gyűjteményéből”, című kiállítás október 14-ig tekinthető meg a szépművészeti muzeumban./mti/

--

bb. 37. ünnepi közgyűlés a berettyóújfalui dózsa tsz-ben

vid kz/1l hgy

1973. október 12.

huszonöt esztendővel ezelőtt - 1948 októberében - alakult meg a bihari rész első közös gazdasága, a berettyóújfalui dózsa termelőszövetkezet. pénteken a negyedszázados évforduló alkalmából jubileumi közgyűlést tartottak a tsz művelődési házában.

vançsa miklós a bihari tsz szövetség titkára köszöntötte az ünnepelő tagságot, köztük a tizenhárom alapítót. az alakulás évében a szövetkezet közös vagyonának a leltára elért egy iskolai füzet egyetlen lapján. az értéke ma már meghaladja a hetven millió forintot, s ennek nagyobb részét semmiféle adósság nem terheli.

a termelőszövetkezet központjában „igy kezdtük”, címmel megnyitott a tsz fejlődését dokumentáló kiállítás./mti/

--

14.40/1l

10/14/55

- 19 -

bb. 38. a fővárosi vízművek közli

il hgy

1973. október 12.

hogy elektromos karbantartási munkálatok miatt október 15-én hétfőn 9 órától 12 óráig a x. és 18. kerületben nyomáscsökkenéssel kel számolni./mti/

--

bb. 39. kádár jános fogadta az iraki kommunista párt főtitkárát

hi/il hgy

1973. október 12.

kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára pénteken fogadta aziz mohamedet, az iraki kommunista párt központi bizottságának főtitkárát az elvtársi légkörben, a teljes egyetértés szellemében lefolyt találkozáson vélemény-cserére került sor a nemzetközi helyzetről és a két párt kapcsolatairól. a találkozáson részt vett pullai árpád, a központi bizottság titkára./mti/

--

bb. 40. őszi nagyhalászat biharugrán

vid kz/il hgy

1973. október 12.

megkezdődött az őszi nagyhalászat a biharugrai halgazdaságban. naponta mintegy 400 mázsa halat emelnek szárazra. a gazdaság az idén az előzetes számítások szerint mintegy 25 ezer mázsa kiváló minőségű halat ad piacra./mti/

--

- 20 -

14.45/11

Tólkó

bb.41. a szegedi orvostudományi egyetem diszdoktorává avatták szent-györgyi albertet

vid/fm/p hgy

1973. október 12.

szegeden, a dugonics-téri központi egyetemi épület aulájában pénteken a szegedi orvostudományi egyetem diszdoktorává vatták dr. szent-györgyi albert nobel-díjas biokémikust, az egyesült államok woods hole-i izomkutató intézetének igazgatóját, aki a felszabadulás előtt mintegy másfél évtizedig oktatót, és nagyjelentőségű kutató munkát végzett a szegedi egyetemen.

az ünnepi közgyűlésen ott volt dr. zsögön éva egészségügyi miniszterhelyettes, dr. szentágothai jános, a magyar tudományos akadémia alelnöke, tudományos életünk sok kiválósága, a hazai felsőoktatási intézmények vezető tisztségviselői, szent-györgyi albert egykori szegedi munkatársai, barátai. az ünnepségen résztvett dr. komócsin mihály, a csongrád megyei tanács elnöke, dr. ágoston józsef, a csongrád megyei pártbizottság titkára, sípos géza, a szegedi pártbizottság első titkára dr. biczó györgy, a szegedi városi tanács elnöke és a társadalmi, a közélet számos más vezetője.

a megjelenteket dr. berencsi györgy egyetemi tanár, a szegedi orvostudományi egyetem rektorhelyettese köszöntötte, majd külön tisztelettel üdvözölte dr. szent-györgyi albert nobel-díjas biokémikust.

bejelentette: az egyetem tanácsa a korábbi napokban egyhangu határozatával elfogadta az általános orvostudományi kar javaslatát, hogy szent-györgyi albert nobel-díjas professzort, az orvostudományok területén elért nemzetközileg is kiemelkedő eredményeinek elismerésül, a szegedi orvostudományi egyetemhez fűződő kapcsolatainak erősítésül fogadják diszdoktorrá.

a rektorhelyettes a továbbiakban arról szólt, hogy szent-györgyi albert biokémiai kutatásaival, az élet alapvető problémáinak, a sejt légzésének, az izom mozgásának, a rákos daganatok mibenlétének tisztázásával és megértésével világraszóló eredményeket ért el és ezzel önmagának, de hazánkknak is, a szegedi egyetemnek is hírnevet szerzett.

ezután dr. guba ferenc egyetemi tanár az általános orvostudományi kar dékánja méltatta az usa-ban élő neves professzor életútját és közéleti tevékenységét. ismertette szent-györgyi albertnek a külföldi egyetemeken fiatalon folytatott kutatásait, a tanulmányutakon elért eredményeit majd szólt arról, hogy a neves tudóst 1928-ban nevezték ki a szegedi orvoskar orvosvegytani intézetének vezetőjévé, ahol a sejt légzés és ezen belül a c-vitamin intenzív kutatásában olyan világraszóló eredményeket ért el, amiért 1937-ben elnyerte az orvosi nobel-díjat.

/folyt köv ./
15.15/p

-21-

NA-1540

bb.41. a szegedi1.folyt /p

a dékán megemlékezett szent-györgyi albert későbbi kutatásainak nagy jelentőségéről is ,majd hangsúlyozta :

- az intenzív tudományos munka nem vonta el szent-györgyi albert figyelmét a világ eseményeitől, az emberiséget fenyegető katasztrófa veszélyeitől. nem kímélve magát, hallatta hangját hazánk, katasztrófális második világháborúba sodró, hamis illúziókat kergető reakciós uralkodó osztály politikája ellen. mélyen humanista magatartás , az emberiség jövőjéért való hátróztatott kiállítás jellemzi azóta is tevékenységét.

a méltatás után a dékán diszdoktorrá avatta szent-györgyi albertet ,akinek a rektorhelyettes és az egyetem dékánjai kézfo-gás és honoris causa szavak kíséretében átadták a díszes diplo-mát.

szent-györgyi albert megilletődött szavakkal mondott köszö-netet, diszdoktorrá avatásáért. elmondta , hogy sok más külföldi egyetemen érte már hasonló megtiszteltetés, de a mostani különö-sen azért becses számára, mert hazájától, egykori egyetemétől kap-ta. befejezésül azt kívánta, hogy a magyar tudomány - felhasználva a társadalom aktív támogatását - érjen el újabb világraszóló si-kereket.

az ünnepség dr. berencsi györgy rektorhelyettes zárszavá-val fejeződött be .

x x x

innen felhasználható 18 órától:

a szegeden tartózkodó szent-györgyi albert pénteken délután az mta biológiai központjában magyar biokémikusokkal folytatott szakmai megbeszélést és találkozott a szegedi egyetemi hallgatólka-lal is./mti/

15.30/p

NA-154

.-

-22-

bb.42. kassák lajos emlékkiállítás

t zsu /tr/p hi hgy

1973. október 12.

pénteken nagyszabású kiállítás nyílt a petőfi irodalmi muzeum-ban kassák lajos emlékére. a közelmúlt irodalmát, szocialista iro-dalmunk hagyományait reprezentáló tárlatok sorozatában a józsef at-tilát, komját, aladárt és radnóti miklós munkásságát bemutató kiál-lítás után most kassák lajos életművével ismerkedhet a muzeumlá-togató közönség . a tárlaton találkozhatunk alkotó munkásságának ismert és ismeretlen részleteivel, könyveivel, levelezésével, stb. a január 1-ig látogatható tárlatot nemes nagy ágnes költőnőnyi-totta meg ./mti/

.-

zb43. emlékezés révai józsefre

t ró/fk/p hi hgy

1973. október 12.

kegyeletos megemlékezés színhelye volt pénteken a mező imre uti temető munkásmozgalmi panteonja : megkoszorúzták a 75 esz-tendeje született révai józsef síremlékét. a hamvait tartalmazó urnánál az mszmp központi bizottsága nevében friss istván és katona istván, a központi bizottság tagjai ; az mszmp budaó-pesti bizottsága részéről somogyi sándor titkár és páll lénárd, akadémikus, a központi fizikai kutató intézet igazgatója; az mszmp központi bizottságának párttörténeti intézete képviselőjében vass henrik igazgató és pintér istván tudományos munkatárs; az mta iro-dalomtudományi intézete részéről dr. sőtér istván akadémikus , igaz-gató, és dr. szabócsi miklós, az akadémia levelező tagja , ügyvezető igazgató; a család nevében révai józsef özvegye helyezte el koszo-rut./mti/

.-

bb.44. szocialista brigádok ajándéka az egri gyermekeknek

vid/p fm hgy

1973. október 12.

óvodát avattak pénteken egerben. az új gyermekintézményt a he-ves megyei finommechanikai vállalat szocialista brigádjai társa-dalmi munkában hozták létre. egy régi épületet átalakítottak erre a célra, kerítést, járdát építettek. az izléses berendezést részben a brigádok készítették, részben a vállalat dolgozói kommunista műszakban végzett munkájának béréből fedezték a költ-ségeket./mti/

.-

15.50/p

- 23 -

NA-1625

bb.45. ankét a gyermekek szembetegségének gyógyításáról

vid/p fm hgy

1973. október 12.

pénteken debrecenben befejeződött a gyermekek szembetegségeknek gyógyításával foglalkozó ankét. két nap alatt negyvennégy előadás hangzott el a gyermekek szemészeti gondozásának általános helyzetéről és időszerű kérdéseiről, valamint a korszerű gyermekszemgondozás aktuális szervezési és szakellátási problémáiról.

az elhangzott előadások és viták hangsúlyozták: szélesebb körűvé kell tenni a gyermek-szemgondozást, s ez speciális intézetek, gondozók feladata kell hogy legyen. a tapasztalatok azt igazolják: a gyógyítás annál eredményesebb, minél korábban kezdik meg a kezelést. /mti/

--

bb 46. kőnig róbert és kőnig frigyos kiállítása székesfehérvárott

vid-fm szb hgy

1973. október 12.

székesfehérvárott a finommechanikai vállalatnál pénteken kiállítás nyílt két székesfehérvári grafikusművész - kőnig róbert és kőnig frigyos - mjkáiból. a két művész legújabb alkotásait mutatta be az üzem munkásainak. /mti/

--

bb 48. fogadás a szovjet nagykövetségen

t ol/mmé szb ie hgy

1973. október 12.

a szövetkezetek nemzetközi szövetsége budapesti ülészaka alkalmából a. p. klímov, a világszervezet alelnöke, a centroszozuz elnöke, a szovjet delegáció vezetője pénteken a szovjet nagykövetségen - v. j. pavlovnak, a szovjetunió nagykövetének jelenlétében - fogadást adott a magyar szövetkezeti vezetők tiszteletére. a szívélyes, baráti légkörben lezajlott fogadáson részt vett rév lajos, az országos szövetkezeti tanács és az okisz elnöke; dr. molnár frigyos, a szövetség elnöke, szabó istván a tot elnöke és fehér lajosné az oszt. nőbizottságának elnöke, s ott volt a magyar szövetkezeti élet számos más ismert személyisége. /mti/

16.05/p

-24-

M-1620

bb.47. kállai gyula látogatása veszprém megyében

vid/p fm hgy

1973. október 12.

kállai gyula, az mszmp politikai bizottságának tagja, a hazafias népfront országos tanácsának elnöke csütörtökön és pénteken veszprém megyében tett látogatást.

a vendéget pap jános, az mszmp központi bizottságának tagja, a veszprém megyei pártbizottság első titkára, továbbá a megye és a város több vezetője köszöntötte.

kállai gyula csütörtökön délelőtt megtekintette veszprém új központját, és a cserhát lakótelepet, továbbá az egykori jutast veszprémmel összekötő több mint 3000 lakásos felszabadulás uti lakótelep építkezését.

délután a hazafias népfront veszprém megyei bizottsága elnökségével találkozott. dr. nemecz ernőnek, a hazafias népfront veszprém megyei bizottsága elnökének, a veszprémi vegyipari egyetem rektorának köszöntője után nagy gyevi béla, a népfront megyei bizottságának titkára tájékoztatta a mozgalom veszprém megyei szerepéről, eredményeiről. a tájékoztató után kállai gyula ismertette a népfrontmozgalom időszerű feladatait.

kállai gyula csütörtökön, a késő délutáni órákban, ellátogatott a zánka és akali között épülő balatoni úttörővárosba, ahol szabó ferenc, a magyar úttörők országos szövetségének főtitkára, rostási józsef, a kisz veszprém megyei bizottságának első titkára, és nádházi lajos, az úttörőváros igazgatója fogadta. a politikai bizottság tagja a tájékoztató és a helyszíni szemle után felkereste az úttörőváros óravezető képző tanfolyamán résztvevő bács megyei párttagok lakóépületét, ahol elbeszélgetett a tanulókkal és az oktatókkal.

kállai gyula pénteken, horváth jánosnak, a veszprém megyei pártbizottság titkárának és szabó gyulának, a megyei pártbizottság osztályvezetőjének társaságában keszthelyre látogatott. a vendéget a keszthelyi agrártudományi egyetemen dr. belák sándor, rektor, dr. végh györgy, a keszthelyi mezőgazdaságtudományi kar dékánja és dr. vinci lászló, az egyetem pártbizottságának titkára fogadta. kállai gyulát - aki megismerkedett a nagymultu agrártudományi oktató- és kutató centrum munkájával - elkísérte az egyetemre farkas jeno, a keszthelyi járási - és szabó jános, a keszthelyi városi pártbizottság első titkára, valamint dr. ács lászló, a megyei tanács járási hivatalának elnöke és dr. földes istván, a városi tanács elnöke is.

/folyt köv ./
16.15/p

-25-

M-1620

bb.47. kállai gyulafolyt /p

kállai gyula az egyetemen tett látogatás után felkereste a georgikon major - muzeumot ,majd délután aktívaüléssel találkozott a város üzeminek, intézményeinek képviselőivel, s az időszori bel-és külpolitikai kérdésekről tartott tájékoztatót./mti/

--

bb.49. elutazott a cseh mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter

gg/p ie hgy

1973. október 12.

pénteken elutazott a josef nagr cseh mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter vezetésével hazánkban járt küldöttség. bucsuztatásukra a ferihegyi repülőtéren megjelent dr. dimény imre mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter .

a küldöttség az együttműködés kiszélesítéséről tárgyalt dr. dimény imrével és a még több más vezetőjével, s megtekintették több mezőgazdasági és élelmiszeripari üzemet ./mti/

--

bb.50. bondor józsef beszéde az építőipari vállalatok vezetőinek értekezletén . dr. timár mátyás hozzászólása

t sl/tm/p ie hgy

1973. október 12.

az építőipari vállalatok, intézmények és szövetkezetek igazgatói, igazgatóhelyettesei, és társadalmi szervezeteinek vezetői pénteken értekezletet tartottak az építők székházában ágazatuk időszori gazdasági és politikai feladatairól. a tanácskozáson részt vett dr. timár mátyás , a minisztertanács elnökhelyettese is.

az építő-és az építőanyagipar helyzetét , feladatait bondor józsef építésügyi és városfejlesztési miniszter ismertette. elmondotta, hogy az építőipar termelése az év első háromnegyedében öt és fél százalékkal volt magasabb, mint egy évvel korábban, s e többlet-eredményt 80 százalékkal a termelékenység javításával érték el. a beruházások növekedési ütemének ismert mérséklése kisebb problémákkal járt, mint amilyentől sokan tartottak, jóllehet nem járt minden zökkenő nélkül. a mélyépítő vállalatok kapacitásuknak egy részét átmenetileg egyéb célokra, például különféle üzemek építésére voltak kénytelenek felhasználni. e helyzet azonban a beruházások élénkülésével rövidesen megváltozik.

/folyt köv ./
16.30/p

-26-

NA 16⁵⁰

L

bb.50. bondor józseffolyt /p

a miniszter rámutatott , hogy az építőiparnak továbbra is a lakásépítkezés az egyik legfontosabb feladata. elismerően állapította meg, hogy javult a lakások minősége, meggyorsult a lakótelepek kapcsolódó létesítményeinek építése. a lakásépítési tervek teljesítése is kielégítő ütemben halad. az évmhez tartozó vállalatok az első háromnegyed évben 5-6 százalékkal több lakást adtak át, mint tavaly ilyenkor , s az év folyamán összesen mintegy 33.000 családot juttatnak új otthonhoz. a miniszter kiemelte a 43. számú vállalat jó munkáját, utalva ideiglenes várható eredményére, csaknem tízezer budapesti lakás felépítésére. a miniszter szorgalmazta a lakásépítkezések korszerű technológiáinak gyorsabb ütemű elterjesztését. utalt arra az ismert jelenségre is, hogy a házigyárak kapacitása ma még nincs kihasználva. hozzáfűzte azonban, hogy egyes házigyárak sok új ötlettel igyekeznek hasznosítani termékeiket, egyrészt új technológiákkal igyekeznek kibővíteni a házigyári elemek hazai felhasználásának lehetőségeit, másrészt a magyarországon készülő elemekből külföldön is építenek olyan létesítményeket, mint például a pozsonyi szálló. jelenleg általában már 90-95 százalékkal ki tudják használni házigyáraik teljesítő-képességét.

rámutatott arra, hogy nagyobb erőfeszítéseket kell tenni a meglévő lakások felújítására, ezen kívül már most gondoskodni kell arról, hogy amikor szükség lesz rá , a szövetkezeti lakások és a társasházak felújításához is legyen megfelelő kapacitás. ennél is fontosabb , hogy e lakások karbantartásáról mindenütt gondoskodjanak, s ehhez rendelkezésre álljanak a megfelelő eszközök, kellékek.

a kiemelt nagyberuházások esedékes építési terveit az első háromnegyed évben néhány százalékkal teljesítették. ez azonban nem jelenti egyértelműen azt, hogy a beruházások az eredeti tervek szerint haladnak. jónéhány létesítmény építése elhúzódik, amiben erősen közrejátszik a nem kielégítő előkészítés. a tárcához tartozó beruházások között is akad olyan, mint például a hejőcsabai cementgyár, ahol a nem megfelelő előkészítés miatt a beruházás elhúzózott. a mulasztások miatt kétféle forinttal bírságotlák a vállalatot. jelenleg egyébként összesen 73 kiemelt nagyberuházás van az országban folyamatban, ebből eddig 19 készült el, s az év végéig még további 11-et kell átadni. jól halad a többi között az olefin-prog-ram végrehajtása, a dunai kőolajipari vállalat új beruházása, továbbá a péti nitrogén művek építkezése , amely egyébként lényeges késéssel indult.

/folyt köv ./
16.35./p

-27-

NA 16⁵⁰

bb.50. bondor józsef2.folyt /p

az építőanyagipar kezd kilábalni nehézségeiből. az év első kilenc hónapjában 5.6 százalékkal termelt többet, mint tavaly ilyenkor. ezen belül számottevően javult a cementipar munkája, jóllehet egy ideig még cement-importra szorulunk. jövőre üzembe helyezzük a hejőcsabai cementgyárat, s onnan az építők átvonulnak bélapátfalvára, az újabb cementgyár induló építkezéséhez. igen jó eredményt ért el a finomkerámia-ipar, amely saját erőforrásokból bővítette kapacitását, és most már ki tudja elégíteni a hazai igényeket csempéből és egyéb burkoló-anyagokból, sőt nemsokára már exportra is jut termékeiből.

a miniszter munka - és üzemszervezési kérdésekről szólva figyelmeztette a vállalatokat, hogy az építőiparban igen sok elavult gép, időszerű ezeknek a cseréje. az idén a géppark 23 százalékát kell kicserélni, s a vállalatok helyesen teszik, ha az elavult berendezéseket a szocialista országokból vásárolt gépekkel pótolják.

bondor józsef, majd pedig gyöngyösi istván, az építők szak-szervezetének főtitkára is a vállalati vezetők figyelmébe ajánlotta, hogy határozottabban támaszkodjanak a dolgozók kezdeményezőkére, bővüljön az üzemi demokrácia. mindkettő hangsúlyozták a munkásosztály helyzetének javítását szorgalmazó párt- és kormányhatározatok végrehajtásának jelentőségét. szövegették, hogy több vállalatnál a saját forrásokból származó béremelést a párt- és kormányhatározatoktól eltérő elvek szerint osztották szét, vagyis némelyik helyen az alkalmazottak nagyobb béremelést kaptak, mint a munkások. ezt mind a minisztérium, mind a szakszervezet megengedhetetlennek tartja, s az adott vállalatoknak a helytelen intézkedést korrigálniuk kell, amit felsőbb szervek ellenőriznek./folyt köv ./

bb.52. sz. györfy klára kiállítása tatabányán

vid/p fm hgy

1973. október 12.

a tatabányai népházban pénteken kiállítás nyílt sz.györfy klára festőművész alkotásaiból. a tárlaton a művész 34 festménye látható./mti/

16.40/p

NA 16⁵

--
-28-

bb.51. egy nap alatt 12 fokkal csökkent a hőmérséklet -szeles hideg az idő

i sz /tr/p ie hgy

1973. október 12.

pénteken délelőtt szinte órák alatt elárasztotta a hideg levegő az alpok és a kárpát medence vidékét. ennek hatására meg-erősödött az északnyugati, északi szél és a hőmérséklet is visszaesett.

a meteorológusok szerint a hét végére a sarkvidéki eredetű levegő kitölti az egész kárpát-medencét, s így erős lehülés várható.

a kontinens megfigyelő állomásai már csütörtökön jelezték, hogy a párizs, prága, varsó vonalától északra télies lett az idő, sok helyen esett a hó. a hűvös légtömegek észak-európa felől dél felé indultak, s a vártnál hamarabb érték el hazánk területét is. pénteken tehát elsősorban a nyugati, északnyugati megyékben, „zuhant le”, a hőmérő higanyszála. míg csütörtökön országsszerte 19-21 fokos enyhe őszt jeleztek, addig pénteken a koradélutáni órákban egyes helyeken öt fokot mértek, a fővárosban is mindössze 6 fok volt. jelentősebb mennyiségű csapadék a nyugati országgrészben hullott. érdekes, hogy az alföldön, tiszántúlon pénteken délelőtt 18 fok körüli kellemes őszi idő volt, de egy-két óra leforgása alatt ezeken a helyeken is az égboltot sűrű felhők lepték el, s sok helyen viharossá váltak a szellőkések is. országsszerte az átlag alá süllyedt a hőmérséklet. budapesten egyébként 65-70 kilométer óránkénti sebességgel fújt az észak-északnyugati szél.

a meteorológiai szolgálat nem sok jót ígér a hét végére, a jövő hét elejére sem. felhőátvonulások, futó esők, sőt a magasabb helyeken zápor, havaseső, hózápor várható, s továbbra is szeles, hideg lesz az idő./mti/

--

bb.53 magyar-ndk barátságai gyűlés tompán

vid/p fm hgy

1973. október 12.

bács- kiskun megye tompa nagyközségében pénteken magyar-ndk barátságai gyűlést rendeztek. baunok györgy, a kiskunhalasi járási népfrentbizottság alelnöke mondott beszédet, majd felszólt gerd vehres az ndk budapesti nagykövetségének első titkára. /mti/

16.50/p

NA 17¹⁵

--
-29-

bb.56. dr. pongrácz kálmán köszöntése

La/mmé /p La

1973. október 12.

dr. pongrácz kálmánt, a párt és a munkásmozgalom régi harcosát 75. születésnapja alkalmából az mszmp központi bizottsága nevében köszöntötte biszku béla, a politikai bizottság tagja, a központi bizottság titkára. jelen volt jakab sándor, a központi bizottság tagja, a kb osztályvezetője./mti/

--

bb.55. megalakult az országos közlekedésbiztonsági tanács tanácskozó testülete

t pr/mm/p zs La

1973. október 12.

pénteken a szot dózsa györgy uti székházában megtartotta alakuló ülését az országos közlekedésbiztonsági tanács tanácskozó testülete. az ülésen részt vett focs jeno, az mszmp politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnöke, dr. csanádi györgy közlekedés-és postaügyi miniszter, valamint földvári aladar, a szakszervezetek országos tanácsának elnöke. körösi györgy rendőr-vezérőrnagy, belügyminiszterhelyettes megnyitó szavaiban üdvözlölte a közúti közlekedés biztonságának erősítésén munkálkodó testületet, majd benkei andrás belügyminiszter, az országos közlekedésbiztonsági tanács elnöke tartott vitaindító előadást.

előljáróban utalt arra, hogy a közúti közlekedés a nép-gazdaság egyik legdinamikusabban fejlődő ágazata: az új közlekedés-politikai koncepció megvalósulása során mindinkább a közutakra tevődik át a személy-és áruszállítás, korszerűsödik a járműpark a tömegközlekedési vállalatoknál, s a z utóbbi 12 esztendőben megtízszereződött magyarországon a személygépkocsik száma.

- a forgalomban részvevő járművek számának ugrásszerű növekedése önmagában is azt jelenti, hogy nagyobb a balesetek bekövetkezésének a valószínűsége, mint korábban. kedvezőtlenül hat a közlekedés biztonságának alakulására az is, hogy az utalózat fejlődése nem tudja minden vonatkozásban megfelelően követni azt a gyors ütemet, amelyet a gépjárművek számának növekedése, a forgalom emelkedése igényel. az utépités terén elért eredmények elismerése mellett azt is hangsúlyozni kell, hogy közutaink jelentős része még nem felel meg a követelményeknek, s hiányos, korszerűtlen a jelzésrendszer is. utjainkon a korszerű, jó műszaki adottságokkal rendelkező gépkocsik mellett sajnos még jelentős számban futnak elavult, elhasznált, veszélyes járművek, s a magasan kvalifikált, autovábbképzéseken rendszeresen részvevő gépkocsivezetőkön kívül olyanok is a volán mögé ülnek, akik vagy másfél évtizeddel ezelőtt szerezték vezetői engedélyt, szakmai ismeretük, közlekedési szemléletük már elavult vagy csak alig fejlődött.

/folyt köv ./
17.00/p

-30-

14 17²⁰

bb.55. megalakult1.folyt /p

közülük sokan nem veszik figyelembe, hogy az eltelt idő alatt nemcsak a közúti közlekedés szabályai, hanem a körülmények is megváltoztak. a változás, a fejlődés a forgalomban részvevőktől a szabályok ismeretén túl korszerűbb szemléletet és rugalmasabb beilleszkedést követel. mindezeknek együtt kell járniuk a tudatosan vállalt önfegyelemmel, s ennek mások megértése, a segítőkészség az alapja. elég sok még az olyan járművezető és gyalogos, akiknél a szabályok ismerete és alkalmazása helyett az erőszakos, kkméletlen, önző magatartás, az írott és íratlan viselkedési normák sokszor szándékos, dráva megszegése tapasztalható. valamennyiünket figyelmeztetnek az utóbbi tíz évben bekövetkezett, megnövekedett számú, halálos kimenetelű közlekedési balesetek vizsgálati tapasztalatai, amelyek egyértelműen mutatják: a halálesetek túlnyomó többsége elkerülhető lett volna. az áldozatok közül sokan meggondolatlan magatartás, felelőtlenség, néhány perces időnyereség miatt vették el életüket. el kell gondolkodni azon is, hogy az elmúlt években a közúti közlekedési balesetek miatt meghaltak száma, közvetlenül a rák és az érrendszeri megbetegedések után a harmadik helyet foglalja el halálozási statisztikánkban.

- 1969-ig hazánkban évről-évre 9-10 százalékkal emelkedett a közlekedési balesetek száma - kétségtelenül a gépjárműpark növekedésének, a motorizációnak hatására is. meggyőződésünk azonban, hogy nincs törvényszerű, egyenes arányos összefüggés a gépjárműpark növekedése és a forgalombiztonság helyzetének romlása, a balesetek emelkedése között. hazánkban az utóbbi években átlagosan 10 százalékkal bővült a gépjárműpark, növekedett a forgalom, emelkedett a gépjárművezetők száma. ennek ellenére 1970-ben sikerült minimálisra szorítani a balesetek emelkedését, 1971-ben kismérvűcsökkenés volt tapasztalható, 1972-ben pedig már csaknem 12 százalékkal kevesebb baleset történt közutjainkon, mint az azt megelőző esztendőben. ez a kedvező tendencia 1973-ban is folytatódott: az első nyolc hónap adatai szerint a csökkenés 5,6 százalékos. a kezdeti eredményekből még korai lenne messzemenő következtetéseket levonni. a közlekedésbiztonság megszilárdításában - a műszaki-technikai tényezők színvonalának javítása mellett - az emberek felvilágosításában, közlekedési fegyelmre nevelésében még jelentős feladatokat kell elvégezni.

/folyt köv ./
17.05/p

-31-

14 17²⁰

bb.55. megalakult2.folyt /p

benkei andrás a továbbiakban arról beszélt, hogy pozitív hatása volt az utóbbi időben végrehajtott közúti ellenőrzéseknek, csökkent a közlekedési balesetek száma, nyugodtabb, zavarmentesebb a forgalom. biztonsági szempontból alapvető, hogy következetesen, megfelelő differenciáltsággal, fokozott szigorral vonjuk felelősségre azokat, akik szabályokat sértve okoznak súlyos veszélyhelyzetet.

- a jövőben a közösség erejére alapozva szeretnénk még hatékonyabbá, eredményesebbé tenni a balesetmegelőzési -, ismeretterjesztő-és propaganda tevékenységet. a közlekedésbiztonság növelésében az eddiginél nagyobb szerepet kell biztosítani a tudományoknak. a pedagógia, a szociológia, a jog, az orvostudomány és a műszaki tudományok eredményeit fokozottabban kell hasznosítani az értékelő-elemző munkában, valamint a felvilágosító, ismeretterjesztő és megelőző-ellenőrző tevékenységben. már korábban megalakult és megtartotta első ülését az országos közlekedésbiztonsági tanács elnöksége, titkársága, -s most - tanácskozó testülete is. hatvanegy szervezet- minisztériumok, országos főhatóságok, társadalmi és tömegszervezetek, intézmények -delegálta vezető állású munkatársait a testületbe. a tanács feladatai közé tartozik majd az előreláthatólag 1975- január 1-ig hatályba lépő új kresz ismertetése. az új paragrafus-gyűjtemény több, a maiktól eltérő rendelkezést is tartalmaz, módosul néhány forgalmi szabály, s általános sebességkorlátozás elrendelése is várható. a széleskörű oktató, szabálymagyarító tevékenységben támaszkodni kívánunk többek között a tit jól bevált kresz akadémiaira, előadásorozataira.

másik, szintén jelentős teendő a „látni és látszani”, mozgalom széleskörű továbbfejlesztése, hiszen számos súlyos baleset forrása volt az elmúlt időben a járművek, különösen a kerékpárok és a lovasokcsik lámpánélküli közlekedése. feladatok sokasága kapcsolódik a gyalogosok szabályos közlekedésének segítéséhez is.

a nagyvárosi közlekedési balesetek elemzése igazolja, hogy az egyik legsűrűbben előforduló veszélyforrás a gyalogosok szabálytalan közlekedése: a balesetek csaknem egyötöde a gyalogosok hibájából következik be. sokoldalú és rendszeres felvilágosító, propaganda munkával el kell érni, hogy a gyalogosok között is maradéktalanul érvényesüljenek a közúti közlekedés szabályai. meg kell érteni, hogy a balesetek ellen csak a szabályos közlekedés nyújt védelmet. a közlekedésbiztonsági megelőző tevékenység megnövekedett jelentősége közvetlen feladattá teszi az oktató, nevelő és felvilágosító munka továbbfejlesztését. részben a bevált módszerek bátrabb alkalmazásával, részben új ismeretterjesztő módszerek felkutatásával, bevezetésével kell növelni a közlekedési propaganda hatékonyságát, erősíteni, szigorítani kell a közúti forgalom rendőri ellenőrzését, jóllehet a közlekedés biztonsága azt is megköveteli: a szabálytalankodó elmarasztalása ne csak a rendőri intézkedésekben jusson kifejezésre. a közutak rendjét, az állampolgárok életét, testi épségét veszélyeztetőkkel szemben olyan közszellemet kell kialakítani, amely nem hagyja szó nélkül a felelőtlen, szabályhüvely magatartást.

/folyt köv ./
17.10p

-32-

NA 1740

bb.55. megalakult3.folyt /p

-nagy és felelősségteljes feladatok állnak előttünk. olyan tevékenységben vállalunk fontos szerepet, amely közügy, jól illeszkedik társadalmunk általános fejlődésének menetébe. a technika, a motorizáció fejlődése mind magasabb követelményeket támaszt, s e követelményeknek csak úgy tudunk megfelelni, ha következetesen és módszeresen végezzük tudatformáló, nevelő és szervező munkánkat. zárta referátumát benkei andrás belügyminiszter.

az előadást követő vitában felszólalt fock jeno, az mszmp politikai bizottságának tagja, a minisztérium elnöke is az mszmp központi bizottsága és a kormány nevében köszöntötte a testület felelősségteljes munkára vállalkozó tagjait és sok sikert kívánt a tanács tevékenységéhez.

a vitában felszólalók számos megvalósításra érdemes indítvánnyal gazdagították a tanács tervezett munkaprogramját. többben szóltak elismeréssel a gépjárművezetőképítés fejlődéséről, s arról, hogy biztató útemben korszerűsödik az ország uthálózata, e téren sok esztendő elmaradás felszámolása kezdődött meg. a motorizáció szintje és a forgalom biztonságának állapota közé azonban sajnos még mindig nem lehet egyenlőségjelet tenni. hangsúlyozták az oktató, nevelő, felvilágosító munka fontosságát a forgalombiztonság erősítésében, s egyöntetű volt az állásfoglalás: szigorúbban, következetesebben kell fellépni a közlekedés irrott és iratlan szabályainak megszegői ellen. különösen felelősségteljes munka vár a pedagógusokra, akiknek a szülőkkel és a közlekedési szakemberekkel összefogva még hathatósabban kell oktatniuk a közlekedési szabályokat.

az alakuló ülés végén a belügyminiszter serlegeket adott át a területi közlekedésbiztonsági verseny legjobbjainak, baranya, győr-sopron és hajdu-bihar megye, valamint a fővárosi közúti balesetelhárítási tanács képviselőinek.

a tanácskozás benkei andrás zárszavával ért véget./mti/

--

17.25/p

-33-

NA 1745

bb 54. újtipusu házgyári lakások

vid-kz szb hgy

1973. október 12.

a miskolci házgyár termékeiből 1968-1975 között borsod megye területén összesen tizenhét lakást szerelnek össze. a házgyár sablonparkjának korszerűsítése, a lakások jobb alaprajzi elrendezése és változatosabb homlokzatok kialakítása érdekében a miskolci tervező vállalat - a házgyár műszaki fejlesztési kollektívájával közösen - új lakás-tervcsaládot dolgozott ki. így most már a korábbi négy helyett nyolc különböző lakás-típus alakítható ki a miskolci házgyár elemeiből. az új lakástípusokat a miskolci galériában pénteken megnyílt kiállításon tártak a közönség elé. valamennyi lakástípus méretarányos, „beburkolott”, maketten szemlélteti a tervezők elképzelését. egy egyszobás lakást - teljes berendezéssel - természetesen métereiben is összeállítottak. az új típusokat 1975-től alkalmazzák. /mti/

--

bb 57. elveszettnek hitt mátyás korabeli kódexet fedeztek fel szécsényben

vid-kz szb la

1973. október 12.

rendkívül értékes középkori kódex, ősnymtatvány és könyvek kerültek a nógrád megyei múzeumok igazgatósága szécsényben megnyíló múzeumának a tulajdonába. a legértékesebb közülük az az 1470-1480 között itáliában írt kódex, amely cicero leveleit tartalmazza, 410 hártalapon, 12 festett iniciáléval, és két, szintén festett magyar királyi címerrel. a kódex teljesen ép, betűinek szépsége a legjobb műhelyt sejteti. első lapján bartholomeusnak, mátyás király könyvtárosának saját kezű - liber mei bartholomei - bejegyzése látható; a könyvben több értékes korabeli széljegyzet olvasható. ugyancsak a múzeum birtokába került egy 1485-ben mainz-ban készült gót betűs ősnymtatvány: növényhatározó, több száz kézzel festett állait, növényi ábrával. ez utóbbi könyvből eddig három volt ismeretes magyarországon - egyik az országos szécsényi könyvtár, a másik a tudományos akadémia, a harmadik a budapesti egyetemi könyvtár birtokában. a negyedik - a most felfedezett szécsényi könyv - épségét tekintve felülmúlja a már eddig ismert példákat.

/folyt.köv./

1820

-34-

bb 57. /elveszettnek... 1. folyt./-szb

a már említett kódex-szel és ősnymtatvánnyal együtt jutott a múzeum további tizenegy kötet, a xvi. században különböző hazai és európai nyomdáknál készült egyházi tárgyú könyvhöz, eredeti vagy korabeli bőrkötésben.

a hallatlanul értékes, eddig elveszettnek hitt kódexet, ősnymtatványt, valamint a könyveket eddig Lukács Béláné szécsényi lakos őrizte, s most felajánlotta azokat a helyreállított forgách kastélyban megnyíló szécsényi múzeumnak.

dr. Szabó Béla, a szécsényi múzeum igazgatója a könyvek azonosítására az országos szécsényi könyvtár ősnymtatvány- és kéziratárának szakértőit kérte fel, akik ezt el is végezték. a kódexet, az ősnymtatványt és a tizenegy kötet xvi. századbeli könyvet a jövő évben, a szécsényi múzeum megnyitásakor a közönségnek is bemutatják. /mti/

--

bb 58. magyar-szovjet nyomdaipari tárgyalások

1 ol./mm szb la

1973. október 12.

magyar-szovjet nyomdaipari együttműködési tárgyalások kezdődtek pénteken a nyomdaipari egyesülés székházában. a szakértői tárgyalásokat sárosi sándorné könnyűipari miniszterhelyettes és g.m. martiroszjan, a szovjetunió minisztertanácsa mellett működő kiadói, nyomdaipari és könyvterjesztői állami bizottság elnökhelyettese vezeti. a tárgyalásokon előkészítik a két ország nyomdaiparának 1976-1980. évi terv-koordinációját. megjelenik a gazdasági, műszaki-tudományos együttműködés bővítésének irányait, a kölcsönös szállítások, termékcserék lehetőségeit. /mti/

--

bb 62. v. a. zvegincev,

tm szb hi la

1973. október 12.

a moszkvai állami egyetem általános nyelvészeti tanszékének professzora a magyar tudományos akadémia meghívására hazánkba érkezett. egyhetes magyarországi tartózkodása alatt előadást és konzultációt tart az akadémia nyelvtudományi intézetében. /mti/

--

1820

-35-

bb 59. az sznsz vezetőknek sajtótájékoztatója

t oL/mné szb ie la

1973. október 12.

dr. mauritz bonow, a szövetségek nemzetközi szövetségének elnöke és dr. s.k. saxena, az sznsz igazgatója pénteken a duna intercontinental szállóban fogadta a hazai és külföldi sajtó képviselőit. az elnök a szövetség szervezetéről, céljairól, feladatairól tájékoztatta az újságírókat. elmondotta, hogy az sznsz a Szövetkezeti elveket a gyakorlatban alkalmazza a különböző országok különböző szövetségeinek egyetemes képviselője során; feladata a szövetségi gondolat egész világra kiterjedő hirdetése. célja: a szövetkezés előmozdítása a világ minden országában, a szövetségi mozgalom bármely formájának érdekvédelme. az sznsz nemzeti és nemzetközi szinten ápolja a különböző típusú szövetségi szervek közötti baráti és gazdasági kapcsolatokat; a tartós béke, a biztonság megteremtésének előmozdításával valamennyi ország gazdasági és társadalmi fejlődésének segítésére törekszik.

dr. s.k. saxena beszámolt az ülészek tanácskozásairól, a központi bizottság eddigi két munkanapjának eredményeiről. a központi bizottság megvizsgálta a szövetség pénzügyeit és megállapította, hogy az anyagi alap a kellénél valamivel kevesebb, akárcsak a legtöbb nemzetközi szervezetnél. tavaly varsóban felülvizsgálták a tagdíjak megállapítását és a kb most úgy ítélte meg, hogy a jövőben sikeresebben vihetik a pénzügyeket. megvizsgálták a szövetségek nemzetközi együttműködésének lehetőségeit: ezt különféle esettanulmányok módszerével folytatták le a kb ülésén most soron következik, a szövetségi fejlesztési tized problémáinak megtárgyalása, amely szorosban kapcsolódik az ensz által meghirdetett programhoz.

az újságírók számos kérdést tettek fel az országos és a nemzetközi szövetségi mozgalmak elveivel és gyakorlatával kapcsolatban. egyébként a világszervezet elnöke több alkalommal említette követendő példaként a magyar szövetségi mozgalmak gyakorlatát.
/mti/

NA 1840

--

-36-

bb 65. miniszteri tájékoztató a népesedéspolitikai kormányhatározatról

i mir-vt/gk szb zs la

1973. október 12.

pénteken a parlament gobelín-termében dr. szabó zoltán egészségügyi miniszter sajtótájékoztatót ismertette a népesedési helyzettel és a népesedéspolitikai feladatokkal kapcsolatos kormányhatározatot. részt vettek a sajtótájékoztató az előterjesztést készítő tárcák és más állami szervek képviselői is: dr. gadó ottó, az országos tervehivatal elnökhelyettese, nagy imre munkaügyi miniszterhelyettes, dr. szabady egon, a központi statisztikai hivatal elnökhelyettese, dr. juszt lajos, a pénzügyminisztérium főosztályvezetője, s ott volt dr. zoltán imre egyetemi tanár, a magyar tudományos akadémia demográfiai bizottságának tagja is.

a miniszter bevezetőben számokkal illusztrálta, hogy hazánkban különösen az elmúlt évtizedben a népesedési helyzet kedvezőtlenül alakult. csökkent az 1-15 év közötti korosztály abszolút számában is, sés körülbelül ilyen mértékben nőtt a 60 éven felüliek, tehát az idősebb korosztálybeliek száma. a hatvanas évek szociálpolitikai intézkedéseinek hatására ugyan a születések száma átmenetileg emelkedett, de néhány év óta ismét stagnál, és jelenleg a népesség minimális növekedését sem biztosítja. a családokban az átlagos gyermekszám kettő alá csökkent. ez még egy generáció életében sem elég ahhoz, hogy a lakosság száma változatlan maradjon. ezért nemzeti érdek, hogy újabb gazdasági, szociális, szociálpolitikai intézkedésekkel is ösztönözzük a családokat több gyermek fölnevelésének vállalására. az ideális az lenne, hogy a háromgyermekes családtípus váljék általánossá.

az állam pénbeli juttatásokat, gyermekintézmények fenntartásával már eddig is igen jelentősen hozzájárult a gyermeknevelés családi költségeihez: a különféle pénbeli juttatások - a családi pótlék és mások - összege mintegy 7.5 milliárd forint évente. a gyermekintézmények fenntartása évi mintegy 4 milliárd forintjába kerül az államnak. az intézményes oktatás és szakképzés költségei elsősorban az államot terhelik, s ennek összege csaknem 7 milliárd forint kiadást jelent. a jelentős juttatások és támogatás mellett a gyermeknevelés költségeinek döntő hányadát még így is a családok viselik. ez alapvetően meghatározza a többgyermekes és a gyermektelen családok közötti életszínvonalbeli különbséget. ezért a minisztertanács határozata alapján az állam a családi pótlék és a gyermekgondozási segély emelésével, a gyermekápolási táppénzjogosultság időtartamának növelésével és egyéb kedvezményekkel ösztönzi a családokat arra, hogy több gyermek nevelését vállalják.

/folyt.köv./

NA 1845

-37-

bb 65. /miniszteri... 1. folyt./-szb

1974. június 1-től 100 forinttal emelik a két gyermek után járó családi pótlékot.

a kormányhatározat értelmében felemelik a gyermekgondozási segély jelenlegi összegét is. 1974. január 1-től tehát az első gyermek után az édesanya 800 forintot, a második gyermek után 900, három és minden további gyermek után pedig havonta 1.000 forintot kap. olyan esetben, ha van már például egy 9 és egy 6 éves gyermeke valakinek és megszüli harmadik gyermekét, azt természetesen a harmadik gyermek után járó gyermekgondozási segély illeti meg. a termelőszövetkezeti tagok esetében a segély összeg a gyermekek számától függően 700, 800, illetve 900 forint. az új rendelkezés a már gyermekgondozási segélyben részesülőkre, valamint a segélyt ezután igénybe vevőkre egyaránt vonatkozik. a kormány határozata értelmében szintén 1974. január 1-től az egyszeri anyasági segély és a baba-kelengye-juttatás együttes összegét gyermekenként az eddigi 1100 forintról 2500 forintra emelik. ugyancsak 1974. január 1-étől módosítják a gyermekápolási táppénzjogosultságot is. ha az anyának gyermeke betegsége miatt kell otthon maradnia, a gyermek egyéves koráig változatlanul időbeli megkötöttség nélküli a jogosultság. a gyermek egy- és hároméves kora közötti időszakban - vagyis a bölcsődéskor végéig évi 60 nap táppénz illetheti meg az anyát; a 3-6 éves kora gyerekek esetében évi 30 napra vehető igénybe a táppénz. ez a táppénzkezdvezmény az egyedülálló apákat is megilleti. az egyedülálló szülő viszont a gyermek 3-6 éves korában 60 napra is igénybe veheti az ápolási táppénzkezdvezményt.

a kormányhatározat arról is intézkedik, hogy 1974. január 1-i hatállyal az anyák, illetőleg a gyermeküket egyedül nevelő apák számára - a jelenlegi havi egy nap fizetés nélküli szabadságon túl - egy 14 éven aluli gyermek esetén két nap, két 14 éven aluli gyermeknél öt nap, három vagy annál több 14 éven aluli gyermek esetében kilenc nap fizetett pótszabadságot kell évenként biztosítani. az intézkedések évi költségkihatása több mint 2 milliárd forint.

a kormányhatározat alapján bővítik a többgyermekes családok üdültetésének lehetőségét, a beutalásoknál pedig fokozottan előnyben részesítik a többgyermekeseket. gondoskodnak arról is, hogy az alapvető gyermekellátási cikkek megfelelő mennyiségben és minőségben álljanak rendelkezésre, s ezek árát még szigorúbban ellenőrzik.

/folyt.köv./

18.40/szb

-38-

NA-1800

bb 65. /miniszteri... 2. folyt./-szb

dr. szabó zoltán bejelentette, hogy újra szabályozzák a terhesség művi megszakításának engedélyezését és az ezzel kapcsolatos eljárásokat. a nők, az anyák és az utódok fokozottabb egészségvédelme, valamint a kiegyensúlyozott családtervezés biztosítása érdekében olyan bizottságokat hoznak létre, amelyek hatósági jogkörrel rendelkeznek és csak a jogszabályokban meghatározott feltételek esetében - egyedi mérlegelés alapján - engedélyezheti, illetve elutasíthatják a terhességmegszakítás iránti kérelmet.

ezzel kapcsolatban a minisztertanács határozata kimondja, hogy a terhesség művi megszakítását az illetékes bizottságok a következő esetekben engedélyezik: ha azt a szülőknél vagy a születendő gyermeknél egészségügyi okok orvosilag indokolják; ha a nő nem él házasságban vagy tartósan külön él; ha a terhesség bűncselekmény következménye; ha a terhesnek, illetve férjének nincs saját tulajdonú lakása vagy önálló bérlakása; ha három vagy több gyermeke van, illetve szülése volt, vagy két élő gyermek van és legalább egy további szülészeti esemény /spontán vetélés, halva születés, művi megszakítás, méhen kívüli terhesség/ történt. engedélyezik a terhesség műti megszakítását, ha a terhes 40 éves vagy annál idősebb. 1978 végéig azonban a 35 éves vagy annál idősebb nők is kérhetik terhességük megszakítását.

mindezen túl a jogszabály egyéni mérlegelés alapján lehetőséget biztosít a terhesség megszakítására akkor is, ha a terhes nőnek két élő gyermek van és a harmadik terhesség a születendő magzat életképessége, illetve fejlődése szempontjából veszélyeztetett; ha a férj tartós sorkatonai vagy különleges szolgálatot teljesít a fegyveres erőknél; ha a terhes nő vagy férje tartós szabadságvesztéses büntetését tölti, vagy ha a terhesség megszakítását szociális indokok nyomatékosan alátámasztják.

háromtagú bizottságok működnek majd járási, városi, fővárosi és megyei városi, illetve kerületi közigazgatási egységeknél. az általuk hozott döntés megfellebbezhető a fővárosban és a megyeszékhelyeken meglakuló öttagú fellebbviteli bizottságoknál. minden bizottság élén orvos áll majd. a bizottságok működésére vonatkozó jogszabályok előreláthatólag novemberben napvilágot látnak.

/folyt.köv./

18.45/szb

-39-

NA-1800

bb 65. /miniszteri... 3. folyt./-szb

az engedélyezett terhességmegszakítás továbbra is csak a terhesség megszakítás továbbra is csak a terhesség jogszabályban meghatározott időtartamáig és csak fekvőbeteg-gyógyintézetben végezhető. a műtét díj 600, illetve 1000 forint lesz a szociális körülményektől függően. indokolt esetekben azonban a műtét díját ennél alacsonyabban állapítják meg, esetleg teljesen elengedik.

a miniszteri tájékoztatót követően az újságírók kérdéseire válaszolva az illetékes szakemberek elmondották, hogy - a kormányhatározatnak megfelelően - az állami oktatás minden formájában és a lakosság körében végzett ismeretterjesztés keretében széles körben helyet biztosítanak a családtervezést segítő felvilágosító-nevelő tevékenységnek, a családi életre való sokoldalú felkészítésnek, a családtervezéssel kapcsolatos ismeretek oktatását, a felkészítést a családi életre, a szexuális nevelést kötelezően be kell építeni az állami oktatás rendszerébe, az általános iskolától a felsőfokú intézményekig bezárólag. /mti/

bb.50. bondor józsef3.folyt /p

a miniszteri beszámolót követő vitában felszólalt dr. timár mátyás is .

a kormány nevében üdvözölte a résztvevőket, majd időszzerű gazdaságpolitikai kérdésekről beszélt .mint mondotta , a jelek szerint az idén gazdaságilag jó évet zárunk. mind az ipar ,mind a mezőgazdaság fejlődési üteme kielégítő, a nemzeti jövedelem az idén a tervezettnél valamivel nagyobb mértékben emelkedik. kedvező jelenségek tapasztalhatók egyensúlyi kérdésekben. külkereskedelmi forgalmunk a tőkés országokból kiegyenlített , a szocialista országokkal a külkereskedelmi mérleg aktív. mindkét viszonylatban tovább kívánjuk növelni exportunkat, s természetesen növekszik importunk is. mint mondotta , az építőipar számára is mód van arra ,hogy mindenekelőtt a szocialista országokból az eddiginél több gépi berendezést vásároljon,ily módon frissítse fel,korszerűsítse gépparkjának elavult részét.

/folyt köv ./
18.45/p

M 1855

-40-

bb.50. bondor józsef4.folyt /p

ami a beruházási piac egyensúlyát illeti, helyeseknek és hatékonyaknak bizonyultak az ismert intézkedések, amelyek gátat szabtak a beruházások túl gyors növekedési ütemének. az intézkedések eredményeként kialakult helyzet - az előzetes elemzések alapján lehetővé teszi, hogy jövőre a beruházások az ideinél nagyobb mértékben emelkedjenek. ez kedvezően érinti az építőipart, hiszen jobban kihasználhatja kapacitását. egyben nagyobb feladatokat is ró az ágazat, a vállalatok vezetőire, szükséges ugyanis, hogy az építőipar termelési struktúrája jól és az eddiginél gyorsabban alkalmazkodjék az igényekhez.

az életszínvonal alakulását érintő kérdésekről szólva a miniszterelnök helyettes rámutatott, hogy a kormány mindennek előtt a gyermekek családok helyzetén kíván javítani. dr. timár mátyás is kitért azokra az esetekre, amikor a vállalati bér-intézkedéseket a párt és a kormány irányelveitől eltérő módon hajtották végre. mint mondotta, az ilyen helytelen intézkedéseket korrigálni kell.

részletesen foglalkozott a munka-és üzemszervezésben még mindig tapasztalható hiányosságokkal, ami többek között a beruházások jelentős befejezetlen állományában é is kifejeződik. hangsúlyozta, hogy mindenekelőtt a beruházási döntéseket és a tervezést kell jól előkészíteni. építkezéshez csak akkor kezdjenek, ha azt minden szempontból jól előkészítették. sokkal szervezettebbé kell tenni a tervezők és a kivitelezők együttműködését is .szóváltette, hogy -bár számottevő javulás tapasztalható- még mindig gyakori a panasz az építkezések minőségére. felhívta az építőket, hogy különösen nagy gonddal ügyeljenek a lakóházak építésére, s ha utólag mégis előtűnik egy-egy hiba, ne várjanak a lakók többszöri panaszára, a hibát azonnal javítsák ki.

végül káderkérdésekre hívta fel a figyelmet. szorgalmazta, hogy határozottabban vonjanak be a vezetésbe arra alkalmas tehetséges fiatalokat és nőket. valamennyi vállalatnál gondoskodjanak a megfelelő szakemberutánpótlásról, segítsék a dolgozókat a szakmai továbbképzésben, vonják őket jobban avállalat ügyeinek vitelébe. /mti/

18.55/p

M 1920

-.-
-41-

bb 60. magyar-szovjet barátsági nagygyűlés csepelen

t gy/tr/zs/fné

1973 okt.12

a szovjet-magyar baráti társaság küldöttsége, amely j.f. karpovának, az oszszszk miniszterelnökhelyettesének, az mszbt alelnökének vezetésével az mszbt vendégeként tartózkodik hazánkban - pénteken csepelen barátsági nagygyűlésen vett részt. a papíripari vállalat központjában félezer csepeli dolgozó, a városrészben működő mszbt tagcsoportok képviselői gyűltek össze. a nagygyűlés elnökségében foglaltak helyet a szovjet vendégek, továbbá nagy mária, az mszbt főtitkára, ribánszki róbert, a

~~szovjet~~ xxi. kerületi pártbizottság első titkára, kardos vilmos, a csepeli tanács elnöke, valamint i.i. bagyul, a szovjetunió budapesti nagykövetségének első titkára.

felcsendültek a magyar és a szovjet himnusz hangjai, majd buzás lászló, a jedlik ányos gimnázium diákja elszavalta majakovszkij ifju gárda című versét. ezután kardos vilmos üdvözölte a résztvevőket, külön szeretettel a szovjet delegáció tagjait, akik a legnagyobb szovjet köztársaságot, a 132 millió lakosú oszszszk-t bemutató a ,, balti tengertől a csendes óceánig,, elnevezésű akció eseményeire érkeztek hazánkba.

ezt követően j.f. karpova lépett a mikrofonhoz. tolmácsolta szovjet-oroszország sokmillió polgárának szívből-jövő üdvözlését és jókívánságait. mint mondotta, a magyar - országi oszszszk napok újabb bizonyosságát adják népeink erősödő, megbonthatatlan barátságának. szólt az orosz föderáció életéről, dolgozóinak munkájáról. elmondta, hogy a munkások, a kolhozparasztok, az értelmiségiek sikeresen valósítják meg az szkp xxiv. kongresszusának határozatait. az orosz föderáció népgazdasági terveinek jelenleg és a jövőben is egyik legfontosabb sajátossága szibéria és a távol-kelet termelőerőinek gyorsított fejlesztése. míg az oszszszk egészének ipari termelése a jelenlegi tervidőszakban 47 százalékkal növekszik, addig e területeken 60 százalékkal hangsúlyozta: a szovjetunió és a magyar népköztársaság népei barátságának elmélyítésében hatékony szerepet vállalt és tölt be a magyar-szovjet baráti társaság. a szovjet társadalom jól ismeri és nagyra értékeli a magyar-szovjet baráti társaság tevékenységét, a városokban és falvakban /folyt. köv./

19.25h

-42-

11.19.00

bb.60./ magyar-szovjet baráti... 1. folyt./

működő tagcsoportok munkáját, amelyet népeink barátságának elmélyítéséért, a szocialista, illetve a kommunista építésben szerzett tapasztalatok megismertetéséért, kulturális kapcsolataink fejlesztéséért fejtenek ki. a szovjet testvér-szervezet hasonló céllal munkálkodik, s a baráti társaság napjainkban valódi tömegszervezetté alakul. sokoldalú programokat alakítanak ki annak érdekében, hogy a szovjet emberek minél jobban megismerkedjenek a magyar nép, a magyar dolgozók életével. állandóan erősödő, fejlődő kapcsolataink sokat segítenek abban, hogy országainkban minél sikeresebben valósuljanak meg a politikai, gazdasági és kulturális fejlődés feladatai. eredményeink a szocialista közösség további erősödését, a testvéri országok gazdasági integrációját, a szocializmus nemzetközi pozíciójának erősítését szolgálják. a szocialista országok ereje, barátsága a világ békéjének egyik záloga - mondta nagy taps közben j.f. karpova. a barátsági nagygyűlés kardos vilmos zárszava után az internacionálé hangjaival ért véget.

ezt követően a szovjet küldöttség tagjai a vállalat tanácstermében baráti beszélgetésen vettek részt, amelyen a papíripari vállalat politikai és gazdasági vezetői tájékoztatót adtak a helyi mszbt tagcsoport munkájáról./mti/

--

bb.61. ipari robotok - befejeződött a nemzetközi gépipari konferencia

vid. kz/La/fné

1973. okt. 12

pénteken bezárt esztergomban a technika házában a kis és középsorozatu gépgyártás automatizálásával foglalkozó nemzetközi konferencia. a száznegyven hazai és hetven külföldi szakember részvételével lezajlott öt-napos tanácskozáson hat szekcióban vitatták meg az automatizálás helyzetét, feladatait.

/folyt./köv/

19.28.

-43-

11.19.00

bb. 61. ipari robotok -befejeződött....stb 1.g folyt./fné

a konferencia megerősítette azt, hogy nagy fejlődés várható a numerikus vezérlésű gépek alkalmazásában, s ezért egész Európában a piac jelentős bővülésével lehet számolni. a konferencia ráirányította a figyelmet a nagyértékű automatizált berendezések fokozottabb kihasználására. hiába alkalmazzák a legkorszerűbb gépeket, ha nem párosul melléjük megfelelő üzemszervezés és termelésirányítás. a termelőberendezések korszerűsítése csak úgy lehet hatásos, ha a vállalat biztosítja, hogy az automatizálással felgyorsult műveletek szervesen beilleszkedjenek a teljes termelési folyamatba. csak így lehet a nagy termelékenységű gépeket maximálisan kihasználni. a termelékenység emelkedése pedig csak akkor értékelhető eredményesnek, ha párhuzamosan csökken a gyártás önköltsége.

a konferencián külön szekcióban foglalkoztak a külföldön egyre jobban terjedő ipari robotok hazai alkalmazásával. a gépgyártásban újabb lehetőségeket nyitnak ezek a berendezések. hazai gyártásuk érdekében már készülnek az első prototípusok./mti/

--

bb.66. nurul hasan professzor,

tm/zs/fné

1973. okt.12.

az indiai köztársaság oktatásügyi, népjóléti és kulturális minisztere és kísérete pénteken elutazott hazánkba. magyarországi tartózkodása során több oktatási és művelődési intézményt látogatott meg. tájékozódott oktatási rendszerünkről, tudományos és kulturális életünkről. megbeszéléseket folytatott dr. orbán lászló művelődésügyi minisztériumi államtitkárral, és dr. polinszky károly művelődésügyi miniszterhelyettesel a két ország oktatásügyi kapcsolatainak fejlesztéséről. a minisztert fogadta dr. ajtai miklós, a minisztertanács elnökhelyettese. találkozott nagy miklós művelődésügyi miniszterrel.

bucsuztatására a ferihegyi repülőtéren megjelent dr. orbán lászló, lőrincz tamás, a kulturális kapcsolatok intézetének elnökhelyettese, ott volt c.b. muthamma, az indiai köztársaság budapesti nagykövete./mti/

19.32/p

-44-

NA 1975

bbb. 64. a beföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke
13 órától 18 óráig :

la/fné

1973 okt.12

19. megszüntették egy gombafajta árusítását
20. kékfestő kiállítás
21. tsz-üzemszervezési ankét Ludányhalásziiban
22. hidrobiológus napok
23. új áruház mosonmagyaróvárott
24. közlekedési balesetek
25. új szakmunkásképző intézet baracson
26. fotókiállítás cellödömölkön
27. gyermekrajz kiállítás szombathelyen
28. jugoszláviába utazott a déryné színház társulata
29. újabb kisz-lakások
30. mladonyiczky béla tárlata
31. kpvdz kulturális napok
32. gyöngyöző borok
33. szüretelnek tarcalon
34. „tanuljunk versül,,
35. elhunyt pendl rudolfné
36. a szépművészeti múzeum közleménye
37. ünnepi közgyűlés a berettyóújfalui dózsa tsz-ben
38. a fővárosi vízművek közleménye
39. kádár jános fogadta az iraki kp főtítkárát
40. őszi nagyhalászat biharugrán
41. diszdoktorrá avatták szent-györgyi albertet
42. kassák lajos emlékkiállítás
43. emlékezés révai józsefre
44. szocialista brigádok ajándéka az egri gyermekeknek
45. ankét a gyermekek szembetegségének gyógyításáról
46. kiállítás székesfehérvárott
47. kállai gyula látogatása veszprém megyében
48. fogadás a szovjet nagykövetségen
49. elutazott a cseh mezőgazdasági miniszter
50. az építőipari vállalatok vezetőinek értekezlete
51. szeles, hideg idő
52. györfy klára kiállítás
53. magyar-ndk barátsági gyűlés tompán
54. új típusú lakások
55. közlekedéssbiztonsági tanács
56. pongrácz kálmán köszöntése
57. mátyás korabeli kódex
58. magyar-szovjet nyomdaipari tárgyalások
59. az sznsz vezetőinek sajtótájékoztatója
60. magyar-szovjet barátsági nagygyűlés
61. befejeződött a gépipari konferencia
62. zvegincev
63. elhunyt várszegi ferenc
64. hírjegyzék./mti/

19.40/p

-45-

NA 1975

bb.63. várszegi ferenc

tm/p hi la

1973. október 12.

a párt és a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje elhunyt. temetése október 18-án, csütörtökön délután 3 órakor lesz a rákoskereszturi új köztemetőben.

az mszmp xiii. kerületi bizottsága

a vas -fém- és villamos-energiaipari dolgozók szakszervezete

/mti/

bb.67. aziz mohamed,

pr/p zs la

1973. október 12.

az iraki kommunista párt központi bizottságának első titkára pénteken látogatást tett a demokratikus ifjúsági világszövetség budapesti székházában. ismertette a divsz irodájának tagjaival az iraki helyzetet, szökött a nemzeti egység erősödéséről, valamint a közel-keleti térségben kiéleződött válsággal kapcsolatos kérdésekről, majd tájékoztatást kapott a divsz állásfoglalásáról és szolidaritási kezdeményezéseiről, amelyeket az arab népek iránti szolidaritás fejlesztésére tett./mti/

bb.68. évadnyitó premier a szolnoki szigligeti színházban

vid/p fm la

1973. október 12.

gheorghe ciprian „gácsérfej”, című darabjának magyarországi bemutatójával kezdte az idei évadot pénteken este a szolnoki szigligeti színház. a román szerző európa-szerte nagy sikerrel játszott szatiráját, a modern drámairodalom jelentős darabját a szolnoki színházban székely gábor rendezésében vitték színre. a darab főbb szerepeit szombathy gyula, iványi józsef jászai-díjas, huszár lászló és koós olga alakította./mti/

19.40/

-46-

N 1945

bb.69. országos kamarazenei fesztivál hódmezővásárhelyen

vid/p fm la

1973. október 12.

a liszt ferenc zeneművészeti főiskola budapesti, szegedi, miskolci, pécsi, győri és debreceni tanárképző tagozatainak országos kamarazenei fesztiválja pénteken nyílt meg hódmezővásárhelyen a hagyományos „vásárhelyi hetek”, új, kiemelkedő programjaként. a háromnapos fesztiválon 60 fiatal tanárképzés hallgató szerepel. a koncerteket az állami zeneiskolában és a tornyai jános muzeumban tartják. ezenkívül a hangversenyekhez kapcsolódóan beszélgetéseket rendeznek az ifjúsági ház, az élelmiszeripari főiskola és a közgazdasági szakközépiskola klubjaiban.

dr. szalontai józsef, a csongrád megyei tanács művelődési osztályának vezetője nyitotta meg a fesztivált. a tervek szerint a következő években visszatérő programként rendezik meg a „vásárhelyi hetek”, alkalmával a kamarazenei fesztivált./mti/

bb.70. puccini - háromgyfelvonásos operájának bemutatója szegeden

vid/p fm la

1973. október 12.

a szegedi nemzeti színházban puccini három egyfelvonásos operáját: a köpenyt, az angelica nővért és a gianni schicchi-t mutatták be pénteken este horváth zoltán rendezésében, sándor lajos diszleteivel.

a zenekart vaszy viktor vezényelte, a jelmezeket bata ibolya tervezte. a főbb szerepeket karikó teréz, harmath éva, bálint ilona, turján vilma, littay gyula és gyimesi kálmán énekelte./mti/

19.45./p

-47-

N 1950

bb.71. az sznsz állásfoglalása a béke megóvása kérdésében

t ol/mm/p ie la

1973. október 12.

dr. mauritz bonowmak, a világszervezet elnökének előterjesztésében a békéről szóló határozati javaslat tárgyalásával kezdte pénteki munkanapját a szervezetek nemzetközi szövetségének budapesti ülésénél központi bizottsága. az elnök előljáróban hangsúlyozta: -

- a béke elengedhetetlen feltétele a szervezetek jelenlegi hatékony munkájának és jövőbeni fejlődésének is. svéd forrásból idézve elmondotta, hogy az utóbbi években a világon összességében négyszer annyit fordítottak fegyverkezési kutatásokra, mint az orvostudományi kísérletekre. annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a béke megóvásának kérdésében az sznsz-nek is állást kell foglalnia.

a határozatot - amelynek kidolgozásában jelentős részt vállalt magára a.p. klímov és r. kérének, a világszervezet két alelnöke - a központi bizottság egyhangulag elfogadta. úgy döntött, az sznsz küldöttjeivel képviselteti magát a békeörök moszkvai világkongresszusán, hogy kifejezzék az sznsz-nek a béke megerősítésére irányuló törekvéseit és tájékoztassák a moszkvai kongresszust a most hozott határozatról is. a központi bizottság táviratot küldött az ensz főtitkárnak a közel-keleti helyzet igazságos rendezése érdekében.

ezt követően a különféle szakbizottságok adtak számot a hét első felében lezajlott tárgyalások eredményeiről, s terjesztették elő javaslataikat. így került sor a szervezeti biztosítási, a lakásszervezeti, valamint a kereskedelmi szervezeteket tömörítő intercoop bizottság beszámolójára. a munkás termelő- és kézműipari szervezeti bizottság munkájáról - a bizottság elnökének és vb tagjainak megbízásából - rév lajos, az okisz elnöke adott jelentést.

a szervezetek fejlesztési évtizedének témájához kapcsolódva kért szót több más kb-tag mellett szabó istván, a tot elnöke, aki beszélt arról a támogatásról, amelyet a magyar szervezetek a fejlődő országok szervezőinek nyújtanak. bejelentette: a fao illetékes szervei a magyar nemzeti bizottság javaslatára az ensz szervezetfejlesztési konferenciáját 1974 szeptemberében Magyarországon rendezik meg.

/folyt köv ./
19.50/

-48-

v

bb.71. az sznszfolyt /p

peder soiland hangsúlyozta, hogy az sznsz és tagszervezetei még korántsem merítették ki a lehetőségeiket a fejlődő országok szervezetekének támogatására. tadeusz janczyk ismertette, hogy a szocialista országok szervezeti szövetségei hogyan járulnak hozzá a fejlődő országok élelmezési, ellátási és foglalkoztatási gondjainak enyhítéséhez. a szovjet centroszojuz például néhány év alatt öt millió rubelt fordított e célra és évente mintegy 100 fejlődő országbeli fiatal képez ki szervezeti vezetővé.

a szervezetek nemzetközi együttműködésének témájához szólt hozzá dr. molnár frigyos, a szövetség elnöke. hangsúlyozta, hogy a szervezeti élet sarkalatos kérdése a demokrtizmus biztosítása. a magyar szervezetek gyakorlatában rendkívül sokoldalú figyelmet fordítanak erre, a tagok részvételére a szervezeti tennivalók, a közös ügyek vitelében. mint mondotta: a koncentráció és a centralizáció nem eredményezheti az alapvető szervezeti elvek felszámolását, mert az elkerülhetetlenül a szervezetek megszűnéséhez vezet. mint azt a holland coop-nederland példája is igazolta.

az esti órákban ült össze tárgyalásra az sznsz egyik új választott testülete, a fogyasztók bizottsága.

a nap eseményeihez tartozik, hogy a világszervezet bankbizottsága, elnökének, dr. w. hesselbachnak vezetésével ellátogatott a magyar nemzeti bankba, ahol a vendégeket dr. páles gyula alelnök és vezető munkatársai fogadták. a pénzügyi szervezetek együttműködési lehetőségeiről folytatott szívélyes eszmecsere részét vett patay jános, az szövetség elnökhelyettese is. /mti/

--

bb.76. kubai vezetők köszönő távirata

fk/p zs la

1973. október 12.

a kubai vezetők köszönetüket fejezték ki kádár jánosnak, losonczi pálnak és fock jenőnek kuba nemzeti ünnepe, a moncada-laktanya ostromának 20. évfordulója alkalmából küldött jókívánságaikért. /mti/

--

19.58/p

-49-

11.2000

bb.72. antiimperialista szolidaritási nagygyűlés a hazai fésűs-
fonóban

t ró/gg/p zs la

1973. október 12.

forró hangulatu demonstráció színhelye volt pénteken a hazai fésűsfonó művelődési háza : a budapesti népfrentbizottság és több kerületi bizottság közös rendezésében antiimperialista szolidaritási nagygyűlés zajlott le .a nagygyűlésen , amelyet csató lászló, a csepel vas-és fémművek vezérigazgatója, a hazafias népfrent budapesti bizottságának alelnöke nyitott meg - résztvett nguyen manh cam , a vietnami demokratikus köztársaság , nguyen phu soai , a dél-vietnami köztársaság , waggih mohamad roushdy , az eak , madhat ibrahim jumma , az ikraiki köztársaság , abdul halim kaddour, a szíriai arab köztársaság budapesti nagykövete, továbbá hector nunez, a chilei kommunista párt központi bizottságának tagja és dr. oscar jimenez pinochet a katonai önkormányelmegdöntött népi egység kormányának volt budapesti nagykövete.

a nagygyűlés szónoka , sebestyén nándorné, az országos béke-tanács főtitkára , a béke-világtanács tagja bevezetőjében hangsúlyozta , hogy a szocialista országok összehangolt politikájának nyomán ma már megvan a remény arra, hogy európa a béke kontinensévé váljék. a nemzetközi helyzet alakulása azonban arra figyelmeztet, hogy a hazai és a nemzetközi békemozgalomnak minden eddiginél hatékonyabb fellépésére, további széles körű akcióira, a népeket egységbe tömörítő világméretű megmozdulásaira van szükség.

ezzel kapcsolatban szólt arról, hogy vietnamban tovább folyik a küzdelem a párizsi egyezmények betartásáért, a független, békés vietnam megteremtéséért , indokina békéjéért. chilében ellenforradalmi fehér terror tombol. a meggyilkolt dr. salvador allende elnök neve mellett a mártírok hosszú sora jelzi a kegyetlen leszámolást. a börtönök, koncentrációs táborok megteltek a népi egységhez hű hazafiakkal. közvetlen veszély fenyegeti luis corvalán elvtársat, a chilei kommunista párt főtitkárát és a párt több vezető politikusát. ezekben a nehéz órákban az egész haladó világ és a mi népünk is harcos szolidaritással fordul chile sokat szenvedő népei felé.

/folyt köv ./
20.00/p

-50-

MA 2015

bb.72. antiimperialistafolyt /p

a közel-keleti helyzettel kapcsolatban rámutatott : közismert, hogy az izraeli támadók harcosága mögött az imperializmus legreakciósabb körei húzódnak meg , amelyek a világ különböző térségeiben - tegnap chilében, ma a közel-keleten és indokinanban - kísérleteket tesznek a nemzetközi enyhülés folyamatának megállítására.

- hazánk közvéleménye e térség valamennyi népe számára békét és biztonságot követel, ezért támogatja az ENSZ-nek a békés rendezésre hozott határozatát. ezért fejezi ki szolidaritását a jogos területük visszaszerzéséért harcoló arab népekkel. a magyar közvélemény - tette hozzá - a nemzetközi enyhülés, a béke minden hívével együtt meg van győződve, hogy az izraeli vezető körök és imperialista támogatóinak tervei kudarcra vannak ítélve, s a válságnak olyan igazságos rendezését követeli, amely megfelel az e térségben élő minden nép és a világbéke érdekeinek - mondotta befejezésül.

felszólalt a gyűlésen fizil sándorné, a zöldért vállalat petőfi szocialista brigádjának vezetője és jónás józsef, a hajtóművek és festőberendezések 2. számú gyáregységének komarov szocialista brigádja vezetője ; tolmácsolták ferencvárosi, pesterzsébeti, soroksári és csepeli munkástársaik tiltakozását a fasiszta terror ellen. az antiimperialista szolidaritási nagygyűlés az internacionálé hangjaival ért véget /mti/

--

a szerkesztőségek figyelmébe !

ms/mm/p la

1973. október 12.

mai bb .65.sz.hírünk /miniszteri tájékoztató a népesedés-politikai kormányhatározatról / második folytatása első bekezdésének szövege helyesen :

dr.szabó szoltán bejelentette, hogy 1974- január 1-1 hatállyal újra szabályozzák a terhesség művi megszakításának engedélyezését és az ezzel kapcsolatos eljárásokat. a nők, az anyák és az utódok fokozottabb egészségvédelme, valamint a kiegyensúlyozott családtervezés érdekében olyan bizottságokat hoznak létre, amelyek hatóság/jogkörrel rendelkeznek és jogszabályokban meghatározott feltételek esetén - egyéni mérlegelés alapján - engedélyezik, illetve engedélyezhetik a terhesség megszakítását .

ezzel kapcsolatban....

/mti/
20.05/p

--
-51-

MA 2020

bb.73. orgonahangverseny a kecskeméti nagytemplomban

vid/p fm/p la

1973. október 12.

kecskeméten, kodály zoltán szülővárosában pénteken este tartották a zenei évadok immár hagyományos templomi orgonahangversenyét. ezúttal margittay sándor orgonaművész bach-műveket szólaltatott meg a kecskeméti nagytemplomban. a műsorban fellépett pavlászky edina operaénekesnő, aki liszt-műveket énekelt margittay sándor orgonakíséretével, továbbá közreműködött a kecskemét-vo-nósnégyes is, amely haydn műveket adott elő. /mti/

--

bb.74. bemutató a debreceni kamaraszínházban

vid/p fm la

1973. október 12.

az új évad első bemutatóját tartotta pénteken a debreceni csokonai színház hungária kamaraszínháza. a társulat valentyin katajev „a kör négyszögesítése”, című vígjátékát adta elő, nagy lászló andrás rendezésében. a főbb szerepeket unger pálma, földessy margit és várdai zoltán játszotta. /mti/

--

bb.75. ősbemutató a miskolci nemzeti színházban

vid/p fm la

1973. október 12.

a miskolci nemzeti színházban pénteken este tartották az idei szezon első ősbemutatóját szakonyi károly „hongkongi paróka”, című „szabálytalan komédia”, -jának előadásával. a darabot a színház felkérésére írta a szerző, s a miskolci társulat ezzel a produkcióval vendégszerepel október 23-án a budapesti művészeti hetek rendezvényein. a „hongkongi paróka” a budapesti nemzeti színház is műsorára tűzte ebben az évadban. az ősbemutatót illés istván, a miskolci színház fiatal rendezője állította színpadra, a főbb szerepeket sallós gábor és máthé éva jászai-díjas valamint méthé eta alakította. /mti/

--

20.10/p

-52-

NA-2075

bb.77. bemutatkozott a vahtangov színház budapesten

t zsu/gg/p hi la

1973. október 12.

nagy sikerrel mutatkozott be pénteken este a madách színházban a hazánkban három napig vendégszereplő szovjet állami akadémiai vahtangov színház társulata. bemutatták ny. pogogyin: a puskás ember című darabját, amely a nagy októberi szocialista forradalom hő/si napjait eleveníti fel. a darab központi jelenete lenikn beszélgetése ivan sadrinnal, a tanulatlan katonával, akit a forradalom ereje emelt a mélyből a parancsnoki magasságba. lenint m. a. uljanov, sadrint m. o. gricenko, a két női főszereplőt l. a. paskova és ju. k. boriszova alakítja.

a darab rendezője jevgenyij szimonov. nevéhez fűződik a színháztörténetben első alkalommal lenin alakjának felidézése, pogogyin művében. lenin születésének 100. évfordulójára újra színpadra állította a darabot, amelyet most új változatban, új szereplőkkel láthat a magyar közönség.

a bemutató közönsége - amelynek soraiban közéletünk számos ismert képviselője is megjelent - nagy tetszéssel fogadta a vendégszereplő együttes kiváló produkcióját. /mti/

--

bb.78. folytatódott a szocialista országok irodalmi folyóiratai főszerkesztőinek tanácskozása

t ro/mm/p zs la

1973. október 12.

a szocialista országok irodalmi folyóiratai főszerkesztőinek étekezletén pénteken az írószövetség székházában a folyóiratok közötti kapcsolatok fejlesztéséről és a további feladatokról tárgyaltak. résztvett a tanácskozáson dr. molnár ferenc, az mszmp kb osztályvezető helyettese. dobozy imre kossuth-díjas író, az írószövetség főtitkára elnöklése mellett, pándi pál megnyitóját után e. fehér pál tartott vitaindító előadást. ezt követően e. t. m. jagmar a cog című mongol folyóirat képviselője, alekszandr popov, a leningrádi neva, waclaw sadkovski, a lengyel literatura na swiecie, a fanasz zalinszkij a szovjet teatr, vladimir reisel, a csehszlovák slovenske pohľady, hajdu győző, a romániai igaz szó, oldrich rataj, a csehszlovák literární mesicnik és laimonasz innisz, a pergale litván lap főszerkesztője szolt hozzá a referátumhoz.

/folyt. köv /
20.30/p

-53-

NA-2080

bb.78. folytatódott1.folyt /p

a tanácskozás részvevői közös nyilatkozatot fogadtak el, amelyben mély rokonszenvüket és testvéri együttérzésüket fejezik ki a chikei nép iránt.

- valamennyien a chilei nép oldalán állunk, ezt a bátor, sorsáért küzdeni tudó népet minden rendelkezésre álló eszközzel támogatni fogjuk abban, hogy lerázza magáról kizsolt, gyilkosait, és nemzeti történetének alakítását végképpen tulajdonkezebe vegye. magatartásunkban feledhetetlen példaképünk pablo neruda, aki élete utolsó pillanatáig rendíthetetlenül harcolt az emberiségért, a szabadságért, a szocialista vörradalomért. a béke és a haladás érdekében követeljük Luis gorvalán és minden chilei hazafi azonnali szabadonbocsátását -hangzik bolgár, a csehszlovák, a lengyel, a magyar, a mongol, az ndk-beli és a szovjet irodalmi folyóiratok főszerkesztői és szerkesztői.- által aláírt nyilatkozat.

x x x

a tanácskozás hazai és külföldi részvevőit pénteken fogadta aczél györgy, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára ./mti/

--

bb.79. időjárásjelentés

mm/p la

1973. október 12.

a meteorológiai intézet jelenti 1973. október 12-én, pénteken 19 órkor :

széles hideg idő.

várható időjárás szombat estig : felhőátvonulások, szórványos futó esőkkel, a magasabb hegyeken havaseső, záporral, hózáporral-keleten is megélénkülő. többfelé időnként erős, helyenként viharos lökésekkel kísért északnyugati-északi szél.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton 10 fok körül. /mti/

--

20.35/p

-54-

mt 2045

bb.80. fogadás a Lengyel nagykövetségen

vt/mm/p la

1973. október 12.

a Lengyel néphadsereg megalakulásának 30. évfordulója alkalmából tadeusz hanuszek, a Lengyel népköztársaság budapesti nagykövete és konstanty korzeniacki vezérőrnagy, katonai és légügyi attasé pénteken este fogadást adott a nagykövetségen. megjelent a fogadáson borbándi jános, az mszmp központi bizottságának osztályvezetője, csémi károly altábornagy, a honvédelmi miniszter első helyettese, roska istván külügyminiszter-helyettes. ott volt a magyar néphadsereg tábornoki és parancsnoki karának számos tagja, a társ fegyveres testületek több magasrangú képviselője.

részt vett a fogadáson a budapesti diplomáciai képviselők több vezetője, katonai és légügyi attaséja. jelen volt b.p. ivanov vezérezeredés, az ideiglenesen hazánkban állomásozó szovjet déli hadseregcsoporthoz parancsnoka, továbbá v.k. andrjusczenko altábornagy, a varsói szerződés tagállamai egyesített fegyveres erői főparancsnokának magyarországi képviselője. /mti/

--

a szerkesztőségek figyelmébe !

mai bb 39.sz hírünk/kádár jános fogadta .../cimében

és 3.sorában főtítkár helyett központi bizottságának első titkára irandó.

/mti/

ka 2/25

-55-

bb.81. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 18.00 órától zárasig :

p l a

1973. október 12.

65. miniszteri tájékoztató a népesedéspolitikai kormányhatározatról
66. elutazott nurul hasan
67. aziz mohamed
68. premier szolnokon
69. kamarazenei fesztivál
70. puccini egyfelvonásos operái
71. sznsz állásfoglalás
72. nagygyűlés a fésűsfonóban
73. orgonahangverseny
74. debreceni bemutató
75. bemutató miskolcon
76. kubai vezetők távirata
77. vahtangov színház
78. szoc.főszerkesztők tanácskozása
79. időjárásjelentés
80. lengyel fogadás
81. hírjegyzék.

/mt1/

--

21.10/p

-56-

v é g e

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: halasi györgy
szerkesztő: lakatos erzsébet

NA 2/20

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

mti b e l f ö l d i h i r e k
1973. október 13.

bb.1. hétfőn kezdődnek a budapesti pályaválasztási hetek

i z s u / g g / p h i h g y

1973. október 13.

október 15-én kezdődnek a budapesten már hagyományos pályaválasztási hetek az általános és középiskolákban. a rendezvény-sorozat január 31-ig tart.célja ,hogy már a tanév első felében tájékoztassák az általános és középiskolák végzős diákjait a továbbtanulási elhelyezkedés lehetőségekről. a most következő időszakban mintegy 42.000 budapesti tanuló ismerkedhet a különböző szakmákkal, illetve a felsőfoku végzettséget igénylő hivatásokkal. az előadások mellett pályaválasztási filmeket is vetítenek.például az általános iskolát végző 14 éves gyerekekkel a „kitárt ajtók„ című film ,a népművelői hivatást, a „s amitől szebb lesz a világ„ című a budapesti zenei gimnáziumban folyó munkát ismerteti meg .érdekes filmek szemléltetik ezenkívül a kü

lönböző iparágakat, így például a cipőipart, vagy néhány szakmát , mint az öntő, a nyomdász, a kovács, a szabó, a villanyszerelő és a kézműves foglalkozásokat.

a középiskolák III-IV.évfolyamos diákjainak összeállított „érettségi után„ című film egy 1966-ban maturált osztály tagjait mutatja be, azt , hogy milyen tervekkel indultak az életbe, mi valósult meg ifjúkori terveikből, hogyan élnek, mik a céljaik, lehetőségeik.

/folyt köv ./

-1-

NA